

kk 33. /hirjegyzék ...folyt./um

17. rövid hírek:
 - palermo: vihar
 - karlsruhe: tüzvész
 - hamburg: meghívás
 - montreal: választások
 - peking: tárgyalások
 - luxembourg: Leone
18. „választások”, portugáliában
19. biztonsági tanács ülése /részletes/
20. indokina
21. berlinguer - közel-kelet
22. gromiko - vimont
23. rövid hírek:
 - valletta: mintoff-tiltakozás
 - athén: ochi napja
 - oszaka: japán katonai felvonulás
 - washington: felmérés
 - katmandu: hegymászók
 - marseille: tüzvész
24. pham van dong
25. közel-kelet - esti összefoglaló
26. békeerők - vasárnapi tanácskozás
27. vietnam
28. petőfi est Londonban
29. rövid hírek
 - berlin: szovjet kormányküldöttség
 - dar es salaam: amin - nyeree
 - kairó: taha husszein
30. csehszlovák-vdk közös közlemény
31. közel-kelet - vegyes
32. brezsnyev-viszhang
33. hirjegyzék

..-

- 34 -
- v é g e -

20.45/um

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: Lehl Miklós
szerkesztette: Barabás Miklós

col 21.00

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 159-490
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i k ü l f ö l d i h í r e k

1973. október 29.

kk.1. v á r h a t ó

by/ok ng

1973. október 29.

m o s z k v a :

világkongresszus

g e n f :

ebk

b r ü s s z e l :

Leone elnök látogatása

t o k i ó :

Whitlam folytatja megbeszéléseit

p h e n j a n :

Todor Zsivkov látogatása

L o n d o n :

Egon Bahr látogatása

L i s s z a b o n :

„választási,, eredmények

p r á g a :

Jabłoński látogatóba érkezik

e n s z :

közgyűlés - biz

/mti/

705/ok

Fi 745

..-

- 1 -

kk.2. fahmi küldetése

or/ok ng kairó, new york, 1973. október 29./mt1/

ismail fahmi egyiptomi ^{ügyvezető} külügyminiszter vasárnap különleges megbízással washingtonba utazott, hogy az amerikai vezetőkkel megvitassa a közel-kelettel kapcsolatos bt-határozatok megvalósításának lehetőségeit.

mint az al ahram című kairói lap hétfői számában hírül adja, a külügyminiszterhelyettes szadat egyiptomi államfő személyes üzenetét viszi nixon elnöknek. két-három napra tervezett washingtoni tartózkodása során fahmi tárgyal kissinger amerikai külügyminiszterrel is.

x x x

el zajjat egyiptomi külügyminiszter vasárnap éjjel new yorkból visszaindult kairóba, tekintettel apósának, taha husszein híres egyiptomi írónak vasárnap bekövetkezett halálára./mena, ap, dpa, reuter/

--

kk.3. baloldali polgármester kobe élén

eb/ok ng t o k i ó, 1973. október 29./mt1/

vasárnap polgármester-választásokat tartottak kobe városában. a választáson mijazaki tacuo független listán indult politikai győzött, akit a kommunisták, a szocialisták, a komeito, valamint a demokratikus szocialista párt hívei is támogattak. a hatalmon lévő liberális demokrata párt vereséget szenvedett, noha tanaka miniszterelnök négy ízben is ellátogatott kobeba, hogy egész tekintélyét latba vetve támogassa a konzervatív jelöltet. a kobei siker után most már haladó szellemű közigazgatás van japán hat/legnépesebb nagyvárosában: tokióban, jokohamában, kiotóban, osakában, nagojában és kobeban. a baloldali polgármesterek vezetése alatt lévő városok lakosainak összlétszáma megközelíti a huszonkét milliót. japánban jelenleg százharminchat olyan város van, amelyben a haladó erők képviselője tölti be a polgármesteri tisztséget.

/folyt.köv./

- 2 -

8.00/ok

fi 8.20

kk. 3./ baloldali ... 1. folyt./ok

politikai megfigyelők jelentősnek ítélik a haladó erők kobei győzelmét. véleményük szerint a most lezajlott választás eredménye számottevő befolyással lesz nemcsak az elkövetkező hónapokban esedékes helyi választásokra, hanem a jövő év júliusában sorra kerülő felsőházi választásokra is. a konzervatív párt arra számított, hogy tanaka miniszterelnök csucsdiplomáciája kedvezően befolyásolja majd a választásokat. a kobei választások eredménye azonban azt bizonyítja, hogy a japán szavazókat sokkal inkább foglalkoztatják a belpolitikai problémák - az áremelkedés és az infláció - mint a kormány külpolitikai sikerei.

kk.4. magyar felszólalások moszkvában

br/ok ng m o s z k v a, 1973. október 29./mt1/

a békeerők világkongresszusának 4. számú munkabizottságában, amely a békés egymás mellett élés és a nemzetközi biztonság témájával foglalkozik, pethő tiber, az országos béketanács elnökhelyettese fejtette ki a magyar delegáció álláspontját. felszólalásában többek között hangsúlyozta: jelenleg a békés egymás mellett éléssel kapcsolatban az egyik fő gond abból származik, hogy a világpolitikát nagyrészt még ma is a régi kategóriák dominálják. a világ olyan új, csakis világméretűben megoldható problémákkal került szembe, amelyek egészen más megközelítéseket, egészen más, plánetáris méretű kategóriákat követelnek meg, mert a leglényegesebb kérdések, mint a környezetvédelem, az éhezés, a fejlesztés, a szociális igazság és egyenlőség, a demográfiai robbanás és a növekedéssel járó problémák, az úrkutatás, az energiaválság csakis átfogó módon oldhatók meg.

a békés egymás mellett élés politikájának továbbfejlesztése a különböző rendszerű országoktól megköveteli a közös célok, a közös érdekek és a közös megközelítések állandó kutatását. mindent meg kell tennünk az enyhülés intézményesítésére. ez korunk dialektikus logikája.

a 3. számú, a közel-kelettel foglalkozó bizottságban felszólalt d. káldy zoltán evangélikus püspök, az obt elnökségi tagja. elítélte az ismételt izraeli agressziót és a tűzszüneti felhívás semmibe vételét. ezzel izrael megcsufolta annak az ENSZ-nek az alapelveit, amelynek létrejöttét köszönheti. ugyanakkor szembehelyezkedett a nemzetközi joggal is. el kell ítélni nemzetközi síkon izrael hitszegő magatartását és minden uton el kell szigetelni. rá kell kényszeríteni, hogy a tűzszünetet tartsa be és a biztonsági tanács határozatának megfelelően üritse ki a megszállt területeket. izrael nemzeti létét nem az biztosítja, hogy arab területeket rabol el, hanem az, ha békés uton rendezik a helyzetet a közel-kelet, élő többi néppel együtt.

/folyt.köv./
8.10/ok

- 3 -

fi 8.30

kk.4./ magyar felszólalások ... 1. folyt./ok

a 4. számú - az európai biztonság és együttműködés témájával foglalkozó - bizottságban felszólalt dr. berecz jános, az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottságának titkára. felszólalásában az európai biztonság és együttműködés intézményesített értelmezéséről beszélt. sürgette egy állandó európai konzultatív szerv megalakítását, amely több szakaszban, fokozatosan jönne létre. ez a szerv intézményes keretet adna az európai bizottságnak és min. rendszer szolgálná az európai országok békés egymás mellett élését.

az európai kérdésekkel foglalkozó bizottságban szólalt fel dr. bartha tibor református püspök is. az európai biztonság katonai és politikai összefüggéseit elemezve kijelentette, hogy a politikai enyhülésnek elsődleges a szerepe, mert csakis a bizalom légkörében jöhet létre szélesebb körű megegyezés.

a magyar delegáció kiegészítő javaslatot nyújtott be az európai biztonság állandó szervének létrehozásával kapcsolatosan. az európai biztonság intézményesítésének célja - mondja a javaslat - az, hogy a lehető legnagyobb mértékben biztosítsa az európai biztonsági és együttműködési politika állandóságát és folyamatosságát. a javaslat a következő feladatokat tűzi az állandó európai szervek elé:

1. a vélemény- és eszmecserék állandósítása;
2. információ;
3. folyamatos sokoldalú konzultációk;
4. ajánlások kidolgozása;
5. összeurópai értekezletek szükség szerinti összehívása, határozataik végrehajtásának ellenőrzése;
6. az európai biztonsági és együttműködési politika megvalósításának állandó ösztönzése, végső fokon az európai biztonsági és együttműködési rendszer megteremtésének elősegítése.

az 5. számú bizottságban, amely az ázsiai béke és biztonság témájával foglalkozik, felszólalt dr. hárs istván, az ob alelnöke.

dr. bognár józsef akadémikust a fejlődéssel és gazdasági függetlenséggel foglalkozó bizottság alelnökévé választották.
/folyt.köv./

- 4 -

8.20/ok

R 8'40

kk.4./ magyar felszólalások ... 2. folyt./ok

a 9. számú bizottságban, amely a környezetvédelmi együttműködéssel foglalkozik, felszólalt dr. perényi imre, a budapesti műszaki egyetem rektora. közvéleményünk - mondotta - nagy meglepéssel fogadta, hogy ennek a nagyjelentőségű világkongresszusnak a napirendjén - mint a békével szorosan összefüggő kérdés - a környezetvédelem is szerepel. a béke és a környezetvédelem egymástól el nem választható fogalmak. dr. perényi imre hangsúlyozta, hogy a bizottság dokumentumában ki kell emelni: az az irányzat, amely a környezet egyensúlyának helyreállítását pesszimistikusan ítéli meg, társadalmilag veszélyes. a helyesen hangoztatott általános elvek mellett sürgetni kell, hogy a kormányok regionális jellegű két- vagy többoldalú szerződéseket kössenek a vizek, a levegő, a talaj védelme érdekében.

dr. simai mihály, az ENSZ-társaságok világszövetsége delegációjának tagjaként a 11. számú bizottságban szólalt fel. kiemelte a nemzetközi gazdasági kapcsolatok új normái kialakításának szükségességét és a kelet-nyugati gazdasági együttműködés nagy politikai fontosságát, majd elítélte azokat a törekvéseket, amelyek a gazdasági kapcsolatok fejlesztését politikai feltételekhez kötik, eszközül igyekezvén felhasználni más országok belügyeibe való beavatkozásra. rámutatott a tudományos együttműködés fejlesztésének szükségességére is az emberiség előtt álló problémák megoldásában. ezzel összefüggésben hangsúlyozta az ENSZ és a specializált szervek fontosságát.

dr. pál lenárd akadémikus, a magyar delegáció helyettes vezetője a 11. számú bizottság ülésén elhangzott felszólalásában a nemzetközi tudományos és technikai együttműködéssel foglalkozott. bírálta azokat a nézeteket, amelyek minden negatív következményt a műszaki és tudományos forradalom számlájára írnak. e nézet képviselői szerint a tudomány hűvője - hangoztatta - nem választható el annak társadalmi tartalmától. nem lehet azt állítani, hogy a felgyorsult világméretű fejlődés minden következményét pontosan értjük, de az új tudományos eredmények segítségével el kell és el is tudjuk kerülni a tudományos-technikai forradalom nem kívánatos hatásait. "és a technika" túl sok az emberiség számára". a tudomány

a leszerelési bizottságban réti ervin, az ob tagja szólalt fel. hangsúlyozta, hogy a békemozgalom sokat tehet a leszerelés érdekében. az elhangzott gyakorlati javaslatok is mutatják - mondotta - hogy milyen sok lehetőség és kihasználatlan tartalékunk van a leszerelés érdekében kifejtendő akciókhoz.
/folyt.köv./

- 5 -

8.30/ok

R 8'50

kk.4./ magyar felszólalások ... 3. folyt./ok

az indokinaai kérdésekkel foglalkozó bizottságban felszólalt dr. kende istván, az obt elnökségének tagja. elmondta, hogy az indokinaai háborúknak rendkívül befolyásuk volt és van a nemzetközi helyzetre. ahogyan az 1954-es dien bien phu-i győzelem is kihatott a világ alakulására, a jelenlegi - részben még tartó - indokinaai háborúk és a szabadságharcok győzelme is nemzetközi jelentőségű.

a haladó erők, a szocialista országok - hazánk is - és elsősorban a szovjetunió, kivették részüket a szabadságharcok támogatásában. de nem az indokinaaiaknak - akik érettünk is harcoltak - van köszönni valójuk, hanem a világ haladó erőinek kell megköszönniük azt, amit vietnam, laosz és kambodzsa népe tett a világ békéjéért. ha ma nemzetközi enyhülésről, a békés egymás mellett élés gondolatának fokozódó érvényesüléséről beszélhetünk, ez nem kis mértékben annak is köszönhető, hogy indokinaai barátaink hősiessé és győzelmesen harcoltak és harcolnak az amerikai imperializmus és szövetségesei ellen. ennek a gondolatnak megérte a világközvéleménnyel fontos kötelessége a haladó erőknek. ezzel is segítik az indokinaai népi erők jogos harcát a háború teljes befejezéséért, a vietnamra és laosra vonatkozó nemzetközi egyezmények betartásáért, a dél-vietnami politikai foglyok szabadon bocsájtásáért, a lerombolt területek ujjáépítéséért.

a nevelés és kultúra területén való együttműködés kérdéseit tárgyaló albizottságban dr. pesta lászló, a budapesti népfront-bizottság alelnöke szólalt fel. elmondta: a magyar nép hagyományosan szereti a békét, a szocializmus építése közben mondott le végképpen a sovinizmus, az önzés csődöt mondott fegyvereiről, és ifjakat, felnőtteket egyaránt a népek közötti barátság és együttműködés, valamint a béke szeretetére neveli. államunk minden szocialista, sok fejlődő és tőkésországgal élénk kulturális csereprogramokat bonyolít le, lefordítja, kiadja, bemutatja más népek íróinak és művészeinek műveit, tudósaink és pedagógusaink számos országból hozzánk érkező ifjakat tanítják és csak a háborúra uszító vagy erkölcsről szóló műveket tiltja ki országából. /bokor/

8.35/ok

Fi 9:00

- 6 -

kk 5. arab miniszteri értekezlet

or szb ng k a i r ó, 1973. október 29. /mt1/

már tizenegy arab ország kormánya támogatja azt a marokkói javaslatot, amelynek értelmében külügy- és hadügyminiszterek részvételével arab csúcsertekezletet hívnának össze a közel-keleti konfliktus megvitatására. ezzel lehetővé vált az arab liga számára, hogy megtegye a hivatalos előkészületeket a konferencia összehívására.

eddig bahrein, jordánia, kuvait, libanon, marokkó, oman, katar, szaúd-arábia, szíria, az arab emirátusok szövetsége és a jemeni köztársaság /észak-jemen/ jelezte, hogy egyetért a miniszteri értekezlet gondolatával. /arab

mahmud riad, az arab liga főtitkára hétfőn erről a kérdésről tárgyal marokkó kairói nagykövetével. /mena/

kk 6. katonai diszszemle japánban

sb szb ng t o k i ó, 1973. október 29. /mt1/

vasárnap látványos diszszemlét rendeztek a japán „önvédelmi erők”, /a hadsereg/ ujjáalakulásának 23. évfordulója alkalmából. a hadsereg szárazföldi, haditengerészeti és légi erői a szemlén a legkorszerűbb fegyvereket vonultatták fel, köztük az egyesült államoktól vásárolt hawk és nike rakétákat is. a szemlén tanaka miniszterelnök mondott beszédet, mint a hadsereg legfőbb parancsnoka. hangsúlyozta, hogy japán kitart az egyesült államokkal való katonai együttműködés, valamint a japán-amerikai biztonsági szerződés fenntartásának politikája mellett. kijelentette, hogy függetlenül a sapporói körzeti bíróság döntésétől, amely szerint a japán hadsereg léte ellentétes az ország békealkotmányával, kormánya következetesen valóra kívánja váltani hadseregfejlesztési terveit.

a felvonuló katonai egységek „biztonságára”, 2,300 rohamrendőr vigyázott, tekintettel a lakosság hadseregellenes hangulatára. a japán nemzetvédelmi hivatal /hadügyminisztérium/ nagyszabású népszerűsítési kampánnyal akart megemlékezni az évfordulóról. ez azonban nem sikerült, mert az akció támogatására felkért televízió-állomások és újságok nem vállalkoztak az eleve kilátástalan feladatra. tizenhét televízió állomás közül tizenegy közölte a hadsereg vezetőivel, hogy nem hajlandó bemutatni a hadsereg népszerűsítését szolgáló filmeket. mindez meglehetősen árnyékot vetett a katonai évfordulóra - mutatnak rá tokiói politikai megfigyelők.

8.44/szb

Fi 9:20

-7-

kk 7. a szerkesztőségek tájékoztatására!

közel-kelet - veszteségek , fegyverszállítások

or szb ng w a s h i n g t o n , 1973. október 29. /mt1/

a harctéren elszenvedett komoly veszteségek ellenére izrael, egyiptom és szíria éppoly mértékben felfegyverkezve kerülhet ki a legújabb közel-keleti háborúból, mint ahogy október 6 előtt álltak - mutatnak rá a pentagon helyzetelemzői.

az egyesült államok és a szovjetunió levegőben és vízen tovább folytatja a fegyverszállításokat, és mire ezek leállnak, mindkét fél teljességgel pótolhatja veszteségeit.

mi több, az izraeliek még nyernek is az ügyön; egy washingtoni döntés értelmében tel avivot a közel-keleten eddig nem alkalmazott tévé-vezérlésű bombákkal /„smart bomb„/ is ellátják.

az idő eddig kevésnek bizonyult ahhoz, hogy pontos képet lehessen kapni a szembenálló felek veszteségeiről. pentagon-becslések szerint azonban izrael mintegy 900-1000 tankot, 200 repülőgépet, valamint 8-10 ezer katonát veszített, míg az arab államok körülbelül 2800 harckocsit, 350 repülőgépet és 15-20 ezer katonát.

az izraelbe irányuló amerikai légi szállítások mértéke nagyjában azonos a háború alattival - ez napi 20 szállítmányt, 7-800 tonna hadianyagot jelent. a szovjet légiszállítás a háború alatti napi 70-80-as csúcscsal szemben mintegy féltucatra csökkent, szinte teljesen átadva helyét a tengeri szállítmányoknak, amelyekre két-három héten belül washington is rátér majd./upi/

kk 8. scheel - nyilatkozat

or szb ng b o n n , 1973. október 29. /mt1/

walter scheel nyugatnémet külügyminiszter vasárnap televíziós nyilatkozatban foglalkozott a nyugatnémet-amerikai ellentétekkel, amelyek abból eredtek, hogy washington a közel-keleti háború idején az nszk-ban levő hadianyag-készleteiből is szállított izraelnek.

/folyt.köv./

8.55/szb

-8-

F 9.25

kk 8. /scheel...1. folyt./-szb

a zdf tévéállomásnak adott nyilatkozatában scheel kijelentette, hogy az egyesült államok előzetesen nem konzultált a bonni kormánnyal a fegyverszállítások ügyében és maga a külügyminiszter csak azután kapott „nagy vonalakban„ képet az ügyről, miután magához kérte hillenbrand amerikai nagyövetet. scheel hangsúlyozta, hogy miként az utóbbi napok eseményei is bizonyítják, hatékonyabb információs és konzultációs rendszer kiépítésére van szükség a két szövetséges között. bonn mindazonáltal csak a közel-keleti tüzszünet megszületése után kérte fel a washingtoni kormányt, hogy - tekintettel az nszk-nak a válságban elfoglalt semleges magatartására - ne szállítson fegyvereket izraelnek nyugatnémet területen levő amerikai raktárakból. a bonni lépés washingtonban éles kritikát váltott ki és jelentős mértékben hűvösebbé tette a légkört a két főváros között.

a nyugatnémet külügyminiszter vasárnapi nyilatkozatában arra hivatkozott, hogy az nszk-t a közel-keleti fronton egymással szembenálló felekhez különleges viszony fűzi. emlékeztetett arra, hogy a cdu-csu kormányzat 1965-ben elkövetett szöszegése folytán tíz arab állam szakította meg diplomáciai kapcsolatát bonnal és egy évtizedbe tellett e kapcsolatok helyreállítása.

az nszk ebben a kérdésben a nato-hoz volt lojális - mutatott rá schell, hangsúlyozva, hogy a fegyverszállítások ügyében az ellentétek nem elsősorban az egyesült államok és az nszk, hanem az egyesült államok és a nato-nyugat-európai szárnya között robbantak ki. /dpa, ap/

--

kk 9. atlanti értekezlet - tokióban

é b szb ng t o k i ó , 1973. október 29. /mt1/

tokióban, a japán gazdasági szervezetek szövetségének székházában hétfőn megnyílt az atlanti országok nemzetközi intézetének háromnapos értekezlete. japán is tagja a szervezetnek, annak ellenére, hogy nem atlanti ország. a résztvevők zöme amerikai, nyugat-európai és japán politikus, üzletember és közéleti személyiség. a japán házigazdák azt szerették volna, ha résztvesznek a tanácskozáson a legnagyobb olajtermelő országok képviselői is. ez azonban nem sikerült, és így az értekezlet szinte kizárólagosan amerikai, nyugat-európai és japán színezetet kapott.

/folyt.köv./

9.00/szb

-9-

F 9.30

kk 9. /atlanti... 1. folyt./-szb

a tokiói „atlanti tanácskozás”, központi témája: „az energiapolitika az internacionalizált világban - együttműködés, avagy rivalizálás?”, „értesülések szerint a kapitalista világot foglalkoztató energiaválság kérdése mellett megvitatják a szovjetunió és kína energiapolitikáját, az energiapolitika stratégiai és gazdasági kihatását és általában az energiaprobléma jövőjét is.

japán politikai és gazdasági körökben az atlanti országok nemzetközi intézetének tokiói tanácskozását megfelelő alkalomnak tekintik arra, hogy - különös tekintettel a közel-keleti helyzetre - megkíséreljenek valamiféle közös energiapolitikát kialakítani a nyugati világ három rivális gazdasági központja: tokió, washington és az európai közös piac között.

..-

kk.10. kéksisakosok szuezen és iszmailiában

ae/ok ng kairó, tel aviv, 1973. október 29./mti/

többszöri kellemetlenkedés után vasárnap este izrael végül is lehetővé tette az ensz közel-keleti békefenntartó erőinek számára, hogy bevonuljanak szuez városában. ezek után körülbelül hetven finn „kéksisakos”, katona foglalhatta el az ensz-erők számára kijelölt posztokat az izraeli és egyiptomi állások között, a város északi és déli peremén. ezzel egyidőben svéd ensz-katonák érkeztek iszmailiába.

a kéksisakosok kitelepülésével kapcsolatos incidensek nyomán a mena egyiptomi hírügynökség olyan közleményt adott ki, hogy izrael - noha azt állítja magáról, hogy „minden lehetséges módon”, együttműködik a nemzetközi békefenntartó alakulatokkal - gátolja az ensz-erők mozgását és nem mutat készséget az iránt, hogy maradéktalanul végrehajtsa a biztonsági tanácsnak a tűzszünet feltételeiről rendelkező 338. és 339. sz. határozatait, a mena emlékeztet arra, hogy a szóban forgó határozatok értelmében az ellenségeskedő feleknek október 22-én 18 óra 52 perckor elfoglalt állásaikba kell visszavonulniuk.

ugyancsak szuezzel kapcsolatban jegyzi meg a hírügynökségek: nem felelt meg a valóságnak tel aviv-nak az a korábbi közlése, miszerint a város az izraeli erők kezére került. a tényt, hogy szuezt egyiptom ellenőrzi, később az ensz kairói tájékoztató hivatala is megerősítette.

/folyt.köv./

9.00/ok

fi 9'35

- 10 -

kk.10./ kéksisakosok ... 1. folyt./ok

még meg nem erősített közlések szerint egy ellátmányt szállító ensz-konvoj első teherautói vasárnap éjszaka elérték a szuezi-csatorna keleti partját. a szállítmányokat a keleti part déli szakaszán állomásozó egyiptomi 3. hadsereg kapja.

hírügynökségi értesülések szerint az ensz zászlaja alatt haladó - de egyiptomi tehergépkocsikból álló - konvoj utnak indításáról az egyiptomi és izraeli katonai képviselők első közvetlen találkozásán született megállapodás. a megbeszélésen egyiptomi besir serif tábornok, a főparancsnokság ensz-összekötője, izrael pedig aharon jariv tábornok, és haím bar lev tábornok-mindkettő a vezérkari főnök tanácsauója - képviselte.

röviddel azután, hogy a megállapodás létrejött, david lazar tábornok, az izraeli haderő vezérkari főnöke furca nyilatkozatot tett a televízióban. kijelentette, hogy mind a tűzszünet elfogadását, mind az utánpótlást szállító konvoj átengedését „rákényszerítették”, izraelre. nem mondta ugyan, honnan jött a kényszerítés, de a nyilatkozatot ismertető upi-jelentés ezzel a mondattal kezdődik: „izrael máris árat fizet azért a katonai, pénzügyi és diplomáciai támogatásért, amelyet az 1973-as háboruban az egyesült államoktól kapott,,.

ugyanakkor bar lev - bizonyos szórványos lövöldözésekre célozva - kilátásba helyezte az ensz-konvoj feltartóztatását, mielőst „egyiptom megsérti a tűzszünetet”, tel aviv egyébként hétfőn hajnalban három „tűzszünetértő egyiptomi helikopter”, lelövéséről adott hírt. az incidens állítólag vasárnap éjjel, a szuezi-öböl keleti partján történt.

egyébiránt a hírügynökségek azt jelentették, hogy az egyiptomi és a szíriai fronton csend honol, legfeljebb itt-ott hallani kisebb lövöldözést.

a békeállapot jegyében hoztak intézkedést kairóban egy új minisztérium felállításáról. szadat elnök vasárnap ahmed oszmant nevezte ki az ország újjáépítési miniszterévé, s elsősorban arra adott neki megbízatást, hogy - mint a mena közli - felügyeletet gyakoroljon a csatorna-vidék három nagyvárosának: szueznek, iszmailiának és port szaidnak az újjáépítése fölött./upi, ap, reuter, afp, dpa, mena, taszsz/

9.05/ok

fi 9'38

..-

- 11 -

kk 11. pravda - salt

pm/bz szb ng

m o s z k v a , 1973. október 29. /taszsz/

bécsben október 30-án megkezdődnek a tárgyalások a közép-európai haderők és fegyverzet csökkentéséről. ezt az eseményt kommentálva a hétfői pravda a következőket írja:

a nemzetközi szinten végbemenő pozitív változások kedvező feltételeket teremtenek a közép-európai haderők és fegyverzet csökkentésével foglalkozó tárgyalások számára. az enyhülési folyamat elmélyülésében, a béke megszilárdításában és a különböző társadalmi rendszerű államok kölcsönösen előnyös együttműködésének fejlesztésében kiemelkedő szerepet töltöttek be Leonid Brezsnyev nyugatnémetországi, amerikai, franciaországi látogatásai.

az európai helyzet megjavításában fontos tényezővé kell hogy váljanak az európai biztonsági és együttműködési értekezlet eredményei. ennek az értekezletnek a második szakasza - mint ismeretes - most végzi munkáját genfben.

a pravda emlékeztet arra, hogy a bécsi tárgyalásokat megelőzte a komoly előkészítő munka: 19 állam konzultációi, amelyeken megvitatták és összehangolták a tárgyalásokkal összefüggő problémákat.

„a soronkövetkező viták normális menetének elengedhetetlenül szükséges feltétele, hogy a tárgyalások valamennyi résztvevője szigorúan teljesítse az előkészítő konzultációkon hozott döntéseket... a szocialista államok véleménye szerint a haderőcsökkentés megoldása utjainak keresése és meghatározása nem lehet az európai katonai, politikai szövetségek előjoga, - hangsúlyozza a pravda, majd végezetül a következőket írja:

„a bécsi tárgyalások eredményeképpen enyhülnie kell közép-európában a katonai szembenállásnak és meg kell szilárdulnia az európai államok biztonságának. a haderők és a fegyverzet csökkentése problémájának megoldása fontos szakasszá kell, hogy váljék az európai biztonság megszilárdításáért vívott harcban... /mti/

Fi 9.40

kk 12. rövid hírek

kd/sp szb ng

1973. október 29. /mti/

ph en j a n : z s i v k o v

a koreai népi demokratikus köztársaságban hivatalos baráti látogatáson levő bolgár párt- és kormányküldöttség, élén todor zsvkovval, a bolgár kp kb első titkárával, az államtanács elnökével vasárnap délután fogadást adott a kim ir szen vezette koreai párt- és kormányküldöttség tiszteletére. a bolgár delegáció látogatását befejezve, habarovszk és irkutszk érintésével hivatalos látogatásra mongóliába utazott. /taszsz, bta/

c a p e c a n a v e r a l : s k y l a b

közép-európai idő szerint három órákor cape canaveralban megkezdődött a harmadik skylab-ürrepülés visszaszámlálása. a tervek szerint november 10-én bocsátják fel földkörüli pályára a skylab harmadik legénységét, amely nyolcvanöt napot tölt majd a világűrben. /reuter, upi/ *2 hétfőn*

b u e n o s a i r e s : ö s s z e ü t k ö z é s

buenos airesből mintegy 150 kilométerrel délre, a rio de la plata veszélyes torkolatának egy csatornájában összeütközött egy utasszállító és egy teherhajó. az első jelentések szerint az utasszállító hajó utasai közül huszonötven életüket veszítették. a katasztrófa annak a helynek a közelében történt, ahol a múlt évben 83 emberéletet követelt egy hasonló összeütközés. /reuter, ap/

n e w y o r k : t á n c

szombaton és vasárnap első ízben rendezték meg new yorkban a hívatásos táncosok világ bajnokságát. a madison square garden-ben nagyszámú érdeklődő jelenlétében a keringő, tangó, quick-step és foxtro, táncokat magában foglaló kategóriában angol, a latin-amerikai táncok - csa-csa-csa, rumba, szamba, pasodoble - versenyében pedig osztrák páros nyerte el az 1500 dolláros első díjat. /reuter/

p a s a d e n a : f ö l d r e n g é s

a kaliforniai földregészeti intézet vasárnap földrengést észlelt a csendes-óceán mélyén, san diegótól mintegy nyolcvan kilométernyire. a földrengés hatása érezhető volt kalifornia déli partvidékén, károkat azonban nem okozott. /ap/

b a r c e l o n a : l e t a r t ó z t a t á s o k

a spanyol rendőrség vasárnap barcelonában mintegy száz olyan személyt tartóztatott le, akik az egy évvel ezelőtti az ellenzéki pártok tömörítésére alakult katalán ellenzéki szervezethez tartoznak. mint ismeretes, spanyolországban törvényen kívül helyezték a politikai pártok működését. /reuter/

Fi 9.45

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kk.13. palesztin delegációk

or/ok ng k a i r ó, 1973. október 29./mti/

az al ahram szerint több palesztin küldöttség keresi fel az arab és európai országok fővárosait, hogy politikai konzultációkat folytasson a közel-keleti helyzetről. a palesztin felszabadítási szervezet /plo/ egy-egy küldöttsége ellátogat moszkvába és peking-be is./up1/

...-

kk.14. ensz készenléti erők

or/ok ng n e w y o r k, 1973. október 29./mti/

kurt waldheim ensz-főtthkár úgy tervezi, hogy a már a közel-keleten lévő 899 fős csoporttal együtt a hét közepére mintegy hétezer főnyi ensz készenléti erőt állíthat fel 10-15 ország katonáiból. az újabb egységek előreláthatólag már a hét végén utnak indulhatnak a frontvonalakra.

a főtthkár terveiről vasárnap egy ensz-szóvivő számolt be. hozzáfűzte, hogy waldheim máris felkérte irországot, küldje cipruson állomásozó erőt az arab-izraeli frontokra. az ir kormány kedvezően reagált a kérésre, a végleges döntést azonban a kedden összeülő parlamentnek kell kimondania.

a szóvivő szerint mintegy harminc ország részvételének lehetőségeit tanulmányozzák és waldheim minden egyes jelöltet illetően kikéri egyiptom, izrael és a biztonsági tanács tagjainak véleményét.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

az ap szerint a szovjetunió csehszlovákiát, magyarországot és lengyelországot jelölte, románia pedig önként jelentkezett. az egyesült államok nem hivatalosan ellenzi, hogy a keleti országok bármelyike szerepet kapjon a készenléti erőben. ensz-szóvivője szerint adott esetben nemcsak a varsói szerződés, hanem a nato és a délkelet-ázsiai katonai tömb országai is tagjai kellene, hogy legyenek a testületnek.
/folyt.köv./

- 14 -

9.30/ok

Fi 10'00

kk.14./ enz ... 1. folyt./ok

kanada és jugoszlávia önként jelentkezett, de a szóvivő szerint az egyik valószínűleg egyiptom, a másik izrael számára lesz elfogadhatatlan az 1956-67-es békefenntartó erőiben játszott szerepe miatt. a listán a nato égisze alatt kanada mellett belgium, hollandia, olaszország, dómnia és norvégia szerepel, míg a seato-ból fülöp-szigetek és thaiföld. rajtuk kívül irán, nepál, ghana, elefántcsontpart, kenya, szenegál, argentina, brazilia, panama és peru szerepel a tanulmányozandók névsorán./ap/

...-

kk.15. zilah félélévezredes jubileuma

ml/ok ng b u k a r e s t, 1973. október 29./mti/

vasárnap zilahun ünnepi nagygyűlést tartottak a település várossá nyilvánításának félélévezredes évfordulója alkalmából. a nagygyűlésen, amelyen megjelentek a román párt- és állami élet vezető képviselői is, élükön nicolae ceausescu, a román kommunista párt főtthkárával, felolvasták az államtanács rendeletét, amelynek értelmében zilahot az évforduló tiszteletére a „román szocialista köztársaság csillaga” érdemrend első fokozatával tüntetik ki.

a meszes hegység erdőrengetegétől övezett zilah ősi voltát gazdag régészeti leletek bizonyítják és a meszesfennsík ma is látható a rómaiak által épített kőut, vártelek, a város egyik negyede és karika falu között volt az anonymus által is említett meszes kapu, amely átjárót biztosított erdély és a nyugat között. ötszáz esztendővel ezelőtt, 1473-ban állították ki a város „születési bizonyítványának”, is nevezhető és a zilahi irattárban őrzött oklevelet, amelyben mátyás király a vásártartási joggal rendelkező helységet mentesíti a vámok fizetésétől és ugyanakkor pallósjogot adományoz neki.

zilah reneszánsza a felszabadulás után következett be. egymás után épültek a korszerű nehéz- és könnyűipari üzemek, a kulturális és oktatásügyi intézmények, impozáns ütemben fejlődött a lakásépítés. a város hat ipari nagyüzeme ma 21 országba exportál és évi termelése ötszöröse az 1967-es szintnek.

...-

- 15 -

Fi 25/ok

Fi 10'05

kk.17. uruguay

ms/er/ok ng m o n t e o i d e o, 1973. október 29./mti/

bordaberry uruguayi elnök katonai kormányzata vasárnap le-
tartóztatta a montevideói egyetem rektorát és az i karok
dékánjaiból álló teljes kormányzótanácsot. az egyetemi épüle-
teket megszállta a rendőrség, az intézmény területét fegyveres
katonaság vette körül. az egyetemet a hatóságok állami ellenőr-
zés alá helyezték és meghatározatlan időre felfüggesztették az
oktatást.

Legyetemi

a belső ellenzék utolsó fészkeivel való leszámolás-ra az
uruguayi katonai kormányzatnak az adott ürügyet, hogy szombaton
az egyetem egyik helyiségében felrobbant egy szerkezet és megölt
egy vele foglalatostudó spanyol diákot. a hatóságok bámulatos
gyorsasággal szereztek tudomást a robbanásról, a karhatalom
azonnal átkutatta az egyetemet és állítólag nagymennyiségű lőszer
és fegyvert talált. egyidejűleg összeült az ugynevezett nemzet-
biztonsági tanács és ott határozták el az ismertetett intézke-
déseket./upi, reuter, afp/

kk 18. szenegál - izrael

ae szb ng p á r i z s , 1973. október 29. /mti/

szenegál párizsi nagykövetsége vasárnap este bejelentette,
hogy a dakari kormány megszakította diplomáciai kapcsolatait
izraellel. az erről kiadott hivatalos közlemény utal arra, hogy
izrael a biztonsági tanács határozata nyomán beállított tűzszü-
netet a szuezi-csatorna nyugati partján kiépített hidfőjének
nagymérvű megerősítésére használta ki, elfoglalva a szuezi-kai-
ró utvonal egy szakaszát.

a közlemény szerint mindaddig nem lesznek diplomáciai kap-
csolatok a két ország között, amíg a közel-keleten tartós és
igazságos béke nem létesül. e békének három feltételét kell tel-
jesítenie:

1/ a mohamedán és keresztény vallású palesztinai araboknak
hazát kell biztosítani, ahol alapvető vágyaikkal összhangban sza-
badon megszervezhetik saját államukat;

2/ egyiptomnak és a többi arab államnak vissza kell kapnia
azokat a területeket, amelyeket izrael 1967-ben és 1973-ban szál-
ta meg;

3/ izrael és az arab országok határait garantálni kell, de
nem területi hódításokkal, hanem a biztonsági tanács állandó tag-
jainak biztosítékaival. /afp/

..-

9.40/szb

-16-

Fi 10'10

kk.16. pravda - komszomol

hb/th/ok ng m o s z k v a, 1973. október 29./mti/

hétfőn fennállásának 55. évfordulóját ünnepli a komszomol.
a pravda ebből az alkalomból vezércikkben méltatja a lenini
kommunista ifjusági szövetség jelentőségét. rámutat: „a kommu-
nista párt, a szovjet nép joggal büszke a kommunizmus ifju épí-
tőire és állandóan gondolkodik szellemük edzéséről,, a 32 millió
fiatalt tömörítő lenini komszomol a párt segítőtársa az ifju-
ság eszmei nevelésében.

a komszomol fennállásának 55 éve alatt - hangsúlyozza a
pravda - „a szovjet emberek tíz milliói járják ki a komszomol-
ban az élet iskoláját és a politikai iskolát,, „nagy és gyümöl-
csöző az a szerep, amelyet a kommunista ifjusági szövetség ját-
szik a szocialista társadalmunkban élő valamennyi nemzedék egy-
ségének további erősítésében. örökölte az idősebb nemzedékek
forró hazafiasságát és internacionalizmusát, ifjuságunk aktívan
rész vesz a szocialista haza felvirágzásáért, a világ béké-
jéért és társadalmi haladásért vívott harcban. a komszomolisták,
az ifjuság, akár csak valamennyi szovjet ember, megingathatatlanul
hű a békének és a népek barátságának eszméjéhez,, - állapítja meg
a pravda, majd így folytatja:

„a nemzedékek közötti eleven kapcsolat előrehaladásunk-
nak, az szkp 24. kongresszusán hozott határozatok megvalósításá-
nak arányában erősíti a haza gazdasági és védelmi erejét, és foko-
zódik a lenini párt által nevelt új harcosok hozzájárulása
a kommunizmus építéséhez. mindazok, akik felváltják az idősebb nem-
zedékeket, méltó módon továbbfolytatják és megsokszorozzák az idő-
sebb nemzedékek dicső hagyományait.”

„a szovjet társadalom több mint fél évszázados történelme
alátámasztja, hogy a nemzedékek töretlen folytonossága - a társ-
adalom fontos vonása és előnye. az összes szovjet ember, akit
tömörít az érdekek és törekvések közös volta, marxista-leninista
világszemlélet azonos. nálunk nincs és nem is lehet talaja a
nemzedékek közötti konfliktusoknak. a felnőtte vált ifjuság a
kommunista párt vezetésével az ország szocialista fejlődésének min-
den időszakban apáinak utját járta és járja,, - hangoztatja vé-
gül a pravda./taszsz/

9.55/ok

..- 17 -

Fi 10'30

kk 19. belga keresztényszocialisták

ki szb ng b r ü s s z e l , 1973. október 29. /mti/

portugáliának és görögországnak a nato-ból való kizárását követelte a belgiumi flamand keresztényszocialista párt /cvp/ kongresszusa, a párt, amely részt vesz a kormánykoalícióban - van elslande külügyminiszter is a cvp képviselőiben tagja a kormánynak - azzal az indokolással követeli ezt a lépést, hogy a két országban nem tartják tiszteletben az emberi jogokat. a párt felszólította a belga és a holland kormányt, hogy tegyen lépéseket a két ország kizárására.

a párt kétnapos kongresszusa csaknem kizárólag külpolitikai kérdésekkel foglalkozott. állást foglalt a többi között a kölcsönös leszerelés mellett, a „keresztény pacifizmus”, jegyében. van elslande külügyminiszter beszédében a többi között bejelentette: belgium ötven, politikai okokból üldözött chilei családnak kíván menedékjogot adni.

a flamand keresztényszocialisták kongresszusa egyébként a nyugat-európai egység továbbfejlesztését javasolta, közös, „nemzetek feletti”, kormány és közvetlen uton megválasztott nyugat-európai „közös parlament”, megteremtésével.

-. -

kk 20. a szerkesztőségek tájékoztatására!

az al ahram az allon-javaslatról

ae szb ng k a i r ó , 1973. október 29. /upi/

a kairói al ahram hétfői vezércikke visszautasítja izraelnek azt az indítványát, hogy egyiptom vonuljon ki a sinai-félszigetről, s cserébe izrael kiűriti a csatorna nyugati partját.

a javaslat „egy nyilvánvalóan gyenge helyzetből próbálja a győzelem csalóka látszatát kelteni”, - jegyzi meg az al ahram.

/folyt.köv./

9.55/szb

-18-

fi 10'35

kk 20. /az al ahram... 1. folyt./-szb

izrael ilyen értelmű indítványát allon miniszterelnök-helyettes terjesztette elő.

a vezércikkben a továbbiakban ez olvasható:

„a negyedik közel-keleti háború eredményeit nem lehet területszerésre, az október 6-a előtti helyzet visszaállítására korlátozni... minden olyan háború, amelyben izrael nem képes döntő győzelmet aratni, veszített háború a számára... és minden olyan háború, amelyben az arabok elejét veszik, hogy izrael a saját javára csikarjon ki döntést, nyert háború az araboknak..,

az al ahbar az allon-javaslatot „izraeli álmoknak”, minősítette. /mti/

-. -

kk 21. duna művészegyüttes

ki szb ng b r ü s s z e l , 1973. október 29. /mti/

befejezte nagyszerű hollandiai vendégszereplését és belgiumban folytatja körutját a duna művészegyüttes. a magyar művészek népdal- és néptánc-feldolgozásokból álló műsorukkal több mint husz alkalommal léptek a holland közönség elé, a többi között hágában, amszterdamban és rotterdamban. a holland közönség mindenütt nagy tetszéssel fogadta a műsort, a lapok pedig lelkes hangon méltatták az együttes teljesítményét.

vasárnap este brüsszelben lépett fel a duna művészegyüttes, ugyancsak igen nagy sikerrel. a magyar művészek belgium más nagyvárosaiban is fellépnek és műsorukat a belga televízió flamand nyelvű adása teljes egészében közvetíti.

-. -

10.00/szb

fi 10'20

-19-

kk 22. akciónap franciaországban

ds szb ng pá r i z s , 1973. október 29. /mti/

a szakszervezetek és a baloldali pártok közös felhívására kedden országos akciónapot tartanak franciaországban a demokratikus szabadságjogok védelmében. az akciónap keretében párizsban és az ország több nagyvárosában tüntető felvonulásokot és gyűléseket rendeznek.

georges marchais, az fkp főtitkára a párt központi bizottságának ülésén mondott záróbeszédében -/amelyet az humanité hétfőn közölt/-rámutatott arra, hogy a nagytőke érdekeit szolgáló kormány egyre inkább önkényes intézkedésekhez folyamodik a néptömegek növekvő elégedetlenségével szemben, egyre sürűbben veszi igénybe a rendőrséget a munkásokkal szemben, mint ez a lip-gyárban és más üzemekben történt.

marchais hangsúlyozata: a baloldal megerősödése következtében a kormányhatalom társadalmi alapjai meggyengültek és növekvő repedések mutatkoznak a kormánykoalíción belül is. az elnök alkotmányreformmal akarta megszilárdítani mindenhatóságát, terve azonban kudarcot vallott és el kellett halasztania megvalósítását. a kormány most az önkényuralmi módszerek fokozott igénybevételével akar kikerülni egyre nehezebbé váló helyzetéből. „Imár az állandó politikai összezsugorítás időszakába léptünk, - hangsúlyozta marchais. „ebben egyrészt nagy lehetőségek nyílnak a munkás- és demokratikus erők előtt, másrészt azonban a nagyburzsoázia igénybe akar venni minden rendelkezésére álló eszközt hatalmának megmentésére. e küzdelem tétje példa nélküli: vagy folytatódik és méginkább súlyosbodik majd a monopóliumoknak a dolgozókat egyre jobban sújtó politikája, vagy pedig bekövetkezik a gazdasági és politikai strukturának az a mélyreható átalakítása, amelyhez a közös program sikere nyitná meg az utat.”

kk.23. jablonski csehszlovákiában

fn/ok ng p r á g a , 1973. október 29./mti/

hétfőn délelőtti repülőgépen ötnapos baráti látogatásra prágába érkezett dr.henryk jablonski professzor, a lengyel népköztársaság államtanácsának elnöke. a lengyel államfő ludvík svoboda hadseregtábornok, köztársasági elnök meghívásának tesz eleget.

10.40/ok

- 20 -

Fi 10.50

kk.24. közel-keleti helyzetjelentés beirutból

ónody/er/ok ng b e i r u t , 1973. október 29.

ónody györgy, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

rendkívül mozgalmas volt a hétvége a közel-keleten. a szerteágazó események sorában a beirutai megfigyelők igen nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a tárgyalásnak, amely bar lev izraeli és sarif egyiptomi tábornokok között foly ENSZ-Lobogó alatt a szuezi - kairó-i országút 101. kilométerkövénél. bár ezek a megbeszélések a jelentések szerint elsősorban az egyiptomi harmadik hadseregnek küldendő víz-, gyógyszer-és élelmiszerutánpótlás lebonyolításához kapcsolódtak, politikai megfigyelők nem tartják kizártnak, hogy izrael az első tárgyalási menetben a szuezi-csatorna nyugati vonaláról.

beirutban rámutatnak: látnivaló, hogy izrael megpróbálja elhárítani a tüzszünet elfogadásával egyidejűleg vállalt kötelezettségét a megszállt területek kiürítésére. ezzel összefüggésben emlékeztetnek arra is, az izraeli fél akadályokat gördített annak útjába, hogy az ENSZ-megfigyelők elfoglalhassák pozícióikat, nyilvánvalóan azzal a céllal, hogy a megfigyelői posztokat már izraelnek katonailag kedvező vonalak elérése után lehessen felállítani. beirutban ugyanakkor nem tartják kizártnak, hogy izrael az első tárgyalási menetben a szuezi-csatorna nyugati partján elfoglalt területekkel próbál zsarolni.

a harcok egyre szórványosabban fordulnak elő és így kezdetét veheti a béke megvalósításának marathoni küzdelme. ebben a vonatkozásban nem kis figyelmet keltettek abba eban külügyminiszter és allon miniszterelnök-helyettes „rendezési, „javaslatai. a beirutai „orient--le jour szerint a tel aviv-i galambok offenzívába lendültek! magától értetődően ez az offenzíva nem értelmezhető úgy, mintha izrael hajlandó lenne visszatérni a 67-es határokra. abba eban a csatornaövezet kiürítéséről beszélt, ami lényegében a régi amerikai elképzelésnek felel meg; allon pedig lényegében régi tervét melegeztette fel, némi, az új helyzetnek megfelelő aktualitással. mindent összevetve: az ezideig ismeretté vált izraeli elképzelések rendkívül távol állnak a biztonsági tanácsnak a negyedik közel-keleti háború rendezésével kapcsolatos állásfoglalásától.

11.00/ok

- 21 -

Fi 11.30

kk 25. egyesült államok - korrupció

tj/bz szb ng w a s h i n g t o n, 1973. október 29./mti/

a megvesztegetés és a zsarolás gyakorlatilag az amerikai társadalomnak valamennyi rétegébe behatolt már. az államgépezet legkülönbözőbb szintjein leleplezett korrupciós ügyek áradata még a burzsoá sajtót is arra készíti, hogy elismerje: az egyesült államokban a korrupció nem kivételes jelenség, hanem inkább szabály.

„megvesztegetés mint életforma,, - ezt az ékesszó címet adta a u.s. news and world report című hetilap az amerikai korrupcióval foglalkozó cikkének. egyre több amerikai teszi fel a kérdést, vajon el lehet-e egyáltalán valami ügyet intézni amerikaián anélkül, hogy megvesztegessenek mindenkit, akinek lehetősége van befolyásolni a dollárokat érintő döntéseket. „az amerikai társadalomban még sohasem töltött be ilyen döntő szerepet a korrupció és a megvesztegetés,, - idézi a hetilap az egyik new yorki jogásziroda vezetőjének nyilatkozatát.

a szakértők legszerényebb számításai szerint az összes „lefizetések és honorálások,, összege évente meghaladja az 5 milliárd dollárt. egyes becslések szerint ez az összeg a 20-30 milliárd dollárt is meghaladja. „mindezeket a költségeket - állapítja meg a u.s. news and world report - végeredményben az amerikai fogyasztók fizetik meg az áruk és a szolgáltatások megdrágulásának formájában.,,

az utóbbi időben egyre szélesebb körben alkalmazzák a megvesztegetés „kevésbé szemellátható,, formáit: a soha vissza nem fizetett kölcsönök, a gépkocsira, üdülésre történő befizetéseket és a drága ajándékokat.

a hetilap többtucat nagy port felkavart korrupciós botrányt sorol fel. „az újságcímekbe kerülő megvesztegetési ügyek azonban a jéghegynék csak a látható részét alkotják,, - ismeri el a u.s. news and world report. /taszsz/

11.06/szb

F. 11.40

-22-

kk.26. francia lapok a naton belüli újabb ellentétéről

ds/ok ng p á r i z s, 1973. október 29./mti/

a francia sajtót élénken foglalkoztatja a közel-keleti konfliktus nyomán a naton belül támadt újabb ellentét, az a tény, hogy washington most keserű szemrehányásokat intéz nato partnerei címére, akik nem voltak hajlandók együttműködni a konfliktus idején az izraelbe irányuló fegyverszállítások lebonyolításában.

a figaro vezércikkében hangsúlyozza: ez az incidens rossz hangulatot idézett elő az atlanti szövetségen belül és ismét felveti az egyesült államok és nyugat-európa közötti kapcsolatok problémáját. „mondjuk meg világosan, az európai kormányoknak is nagyon jó okuk van arra, hogy keserűséget érezzenek annak a magatartásnak a láttán, amely megmutatta: washington szemében a szolidaritás csak azt jelenti, hogy partnerei engedelmesséjének neki.,,

a nation így ír: „washington különös vádakat emel nyugat-európa ellen, amely pedig a dollár szejtélyeinek áldozata. inkább az egyesült államok szövetségeseinek lenne joguk felvilágosításokat követelni, hiszen washington nem tájékoztatta őket közelkeleti szándékairól ... ez az amerikai magatartás alkalmas arra, hogy zavart és nyugtalanságot keltsen washington európai szövetségesei között, sőt felkeltse bizalmatlanságukat.,,

a les échos hangsúlyozza: a most történtek utólag ismét indokolják franciaországnak a natóból való kiválását. annak egyik célja éppen az volt, hogy az országot ne keverhessék bele érdekeit nem érintő konfliktusokba. a nyugatnémet és az angol vezetők jól megérezték ezt a veszélyt. a jövő hónapban sorrakerülő heath-pompidou és brandt-pompidou találkozó mindenesetre alkalmat nyújtanak majd arra, hogy felmérhessék, hogyan válaszoljanak az amerikai szemrehányásokra.

...-

11.15./ok

- 23 -

F. 11.45

kk 27. kairói helyzetjelentés

bz szb ng k a i r ó, 1973. október 29.

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

miközben az ensz békefenntartó erői hozzáfogtak feladatok teljesítéséhez szuezen és iszmailiában, kairó élénk diplomáciai tevékenységet fejt ki avégett, hogy érvényt szerezzen a biztonsági tanács egymást követő tűzszüneti határozatainak.

mint már jelentettük, vasárnap washingtonba utazott iszmail fahmi külügyminiszter, hogy egyrészt átadja szadat egyiptomi államfő üzenetét nixon amerikai elnöknek, másrészt tárgyalásokat folytasson kissinger külügyminiszterrel a tűzszüneti határozatok, illetve a 242, számú rendezési határozat végrehajtásáról.

egyiptom első és legsürgősebb követelése jelenleg az, hogy állítsák helyre a frontvonalakon az október 22-1 állapotot, azaz izrael vonja ki erőt a tűzszünet életbelépése óta elfoglalt területekről. izrael mindaddig nem mutatott hajlandóságot az erre vonatkozó bt-határozat végrehajtására, sőt jöideig a finn ensz-csapatokat is megakadályozta abban, hogy bejussanak szuez városába. kairói lapjelentések szerint az izraeli hadsereg sok egyiptomi polgárt hurcolt el a szuezi-csatorna nyugati partjáról azzal az ürüggyel, hogy a harcokban ejtett hadifoglyokról van szó. izrael ilymódon próbálja azt a látszatot kelteni, hogy nagyszámu egyiptomi hadifogoly van kezében.

az al ahram kommentárban utasítja el allon izraeli miniszterelnökhelyettesnek azt az ajánlatát, hogy izrael kivonná csapatait a szuezi-csatorna nyugati partjáról, amennyiben egyiptom ennek fejében visszavonná saját erőt a víziut keleti partjáról. a negyedik közel-keleti háboru katonai eredményei semmi esetre sem korlátozódhatnak holmi területcserére, illetve az október 6-át megelőző helyzet visszaállítására - hangsulyozza a kommentár.

..-

kk.28. pravda - olaj és politika

pm/bz/ok ng m o s z k v a, 1973. október 29./taszsz/

a közel-keleti események kapcsán még súlyosabbá vált energiaválság problémájának konstruktív megoldása nagymértékben függ majd attól, hogy mennyire veszik figyelembe a törvényes jogaik helyreállításáért igazságos harcot vívó arab népek érdekeit - írja vlagyimir pereszada, a pravda hirmagyarázója.
/folyt.köv./

- 24 -

11.25/ok

12.00

kk.28./ pravda ... 1. folyt./ok

nemrégiben kuvaitban az olajat exportáló arab országok értekezletén olyan határozatot hoztak, hogy havonta 5 százalékkal csökkentik az olajkitermelést, amíg izrael ki nem vonul a megszállt arab területekről. több olajtermelő ország teljesen megszüntette a szállításokat azokba az országokba, amelyek izrael-barát álláspontra helyezkednek. ezen kívül a perzsa-öböl országai jelentősen felemelték a kőolaj árát.

a hirmagyarázó jellemzőnek tartja azt a tényt, hogy párizsban a nyugati országok olajszervezeteinek gazdasági együttműködési bizottságában az egyesült államok nem tudott közös álláspontot kialakítani nyugat-európai partnereivel az olajdeficit problémájának megoldását illetően. "az arab olaj politikai fegyverként való felhasználásának reális lehetősége arra kényszeríti a nyugat-európai országokat, hogy mindinkább elhatárolják magukat az egyesült államok izraelt támogató politikájától" - írja hirmagyarázó, majd végezetül kijelenti:

„a párizsi ülészakon felmerült nézeteltérések azt mutatják, hogy a nyugati energiaválság problémája nemcsak gazdasági, hanem politikai kérdés is.,/mti/

..-

kk.29. közel-kelet - kina

bd/ok ng p e k i n g, 1973. október 29./mti/

a hétfői és a hétfői kínai lapok több anyagban foglalkoznak a közelkeleti helyzettel. a jelentések arról tanuskodnak, hogy kina továbbra is elhatárolja magát a békés rendezéstől és propagandájának teljes arzenálját a „két szuperhatalom”, elsősorban a szovjetunió ellen veti be.

a legterjedelmesebb anyag a biztonsági tanács október 13-1 vitájáról számol be, amikor heves szóváltás zajlott le a sürgős szavazás előtt felszólalni kívánó csiao kuan-hua kínai fődélegátus és malik szovjet küldött között. a kínai tudósítás számos személyes támadást tartalmaz a szovjet diplomata ellen és a maga nevében is egyedülállóan éles és dühödt hangot üt meg.

további jelentések a bt október 26.-1 üléséről számolnak be, hevesen támadva az ensz-békefenntartó erők létrehozását. a bírálatok konkrétan csak az egyesült államokat és a szovjetuniót nevezik meg, de értelemszerűen mindazokra az arab országokra vonatkoznak, amelyek elfogadták a tűzszüneti felhívásokat és az ensz békefenntartó erőknek létrehozását. ugyanakkor csi peng-fej kínai külügyminiszter a szudáni kollegája tiszteletére pekingben rendezett vacsorán újból azt hangoztatta, hogy kina „határozottan támogatja, az arab népeket.../baracs/

11.30/ok

..-

- 25 -

12.05

kk 30. bécsben a szovjet delegáció

hb/th szb ng b é c s , 1973. október 29. /mt1/

megérkezett bécsbe a haderőcsökkentési konferencián résztvevő szovjet küldöttség. a konferencia - mint ismeretes - kedden kezdődik. megérkezése után adott nyilatkozatában oleg hlesztov, a szovjet küldöttség vezetője, a szovjet külügyminisztérium kollégiumának tagja rámutatott: „a szovjetunió nagy jelentőséget tulajdonít a küszöbön álló haderőcsökkentési tárgyalásoknak... „

„mint ismeretes, államunk következetesen sikraszáll, amellett, hogy a politikai enyhülést katonai enyhülés kíséri és úgy véli, hogy a közép-európai fegyveres erők és fegyverzet csökkentése újabb fontos lépés lehetne az európai kontinens légkörének javulása felé, újabb lényeges hozzájárulás lehetne az európai biztonság szavatolásához. a szovjet delegáció mindent megtesz annak érdekében, hogy a tárgyalásokon létrejöjjön a fegyveres erők és fegyverzetek csökkentését előirányzó konkrét megállapodás, - hangsúlyozta hlesztov, majd befejezésül kijelentette:

„szeretnénk kifejezni azt a reményünket, hogy a tárgyalásokra érkezett többi küldöttség is konstruktív álláspontból közelíti meg az előttünk álló problémák megvitatását... /taszsz/

--

kk 31. hailé szelasszié moszkvában

pm/sp szb ng m o s z k v a , 1973. október 29. /taszsz/

a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének és a szovjet kormányának a meghívására hétfőn munkalátogatásra moszkvába érkezett i. hailé szelasszié etiópiai császár.

a vnukovói repülőtéren nyikolaj podgornij, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke és más személyiségek fogadták a vendéget. /mt1/

--

11.35/szb

-26-

Fi 1210

kk.32. rövid hírek

kd/sp/ok sn

1973. október 29./mt1/

b u k a r e s t : maurer

ion gheorghe maurer, a román minisztertanács elnöke hétfőn hivatalos látogatásra iránba utazott./agerpres/

l i s s z a b o n : választások

Portugáliában vasárnap nemzetgyűlési „választásokat” tartottak. a 150 képviselői helyet az ország egyetlen legálisán működő politikai szervezetének, a nemzeti népi akció nevű fasiszta pártnak a jelöltjei szerezték meg. a portugál demokratikus ellenzék nem vett részt a választási komédiában, mivel az érvényben lévő választási törvények a legcsekélyebb esélytől is megfosztják az ellenzékét./ap, afp/

b u k a r e s t : lipkowski

macovescu román külügyminiszter meghívására vasárnap bukarestbe érkezett jean de lipkowski francia külügyi államtitkár./agerpres/

f r a n k f u r t : rablás

két fegyveres fiatalember hétfőn frankfrutban kétfélmillió márkát rabolt el egy feltartóztatott pénzszállító postakocsiból. a vakmerő támadók nagy sebességű sportkocsijukon elmenekültek./reuter, afp/

...-

kk 33. portugál választások

fe szb sn l i s s z a b o n , 1973. október 29. /mt1/

a portugál parlamenti választásokon - mint jelentettük - mind a 150 madátumot a marcello caetano miniszterelnök vezetete nemzeti népi akcióegység elnevezésű kormánypárt szerezte meg.

a taszsz megjegyzése szerint ez az „eredmény”, egyáltalán nem meglepő, minthogy valójában nem is választások zajlottak le. a választócédulákon egyedül a kormánypárt volt feltüntetve, s az összes ellenzéki csoport visszautasította a választásokon való részvételt, kijelentve, hogy ez csak „a diktatura soronkövetkező komédiája”, mint ismeretes, a kommunista párt a legnagyobb illegálisban kénytelen működni.

a választópolgárok a hírügynökségek jelentése szerint közömbös magatartást tanúsítottak a szavazások iránt. /taszsz, reuter/

13.43/szb

--
-27-

1850

kk 34. chicago - bírósági eljárás

df/er szb sn n e w y o r k , 1973. október 29. /mt1/

vlagyimir bajdasin, ya tazszs tudósítója jelenti:

chicagóban hétfőn megkezdődik a háboruellenes mozgalom 7. aktivistájának pere. david dellinger és társai 1968 nyarán chicagóban a demokrata párt kongresszusa idején résztvettek egy háboruellenes tüntetésen, s ezuttal „a bírósággal szemben tanusított tiszteletlenség vádjával,, állnak a chicagói kerületi bíróság elé. velük együtt vonják felelősségre ügyvédeküket is.

az ügy immár több mint 5 éve húzódik. a fellebbviteli bíróság a bizonyítékok teljes hiányára való tekintettel és a haladó közvélemény nyomására kénytelen volt elejteni a „lázadás szervezése,, címén az aktivisták ellen emelt korábbi vádat. „a bírósággal szemben tanusított tiszteletlenség,, vádja azonban érvényben maradt. az aktivisták és ügyvédekük ellen most indított bírósági eljárás újabb kísérlet arra, hogy leszámoljanak azokkal, akik más nézeteket vallanak - mondotta new yorkban az alkotmányos jogok védelmére alakult szervezet képviselője.

a törvény értelmében „a bírósággal szemben tanusított tiszteletlenség vádja,, címén hat hónaptól négy évig terjedhető börtönbüntetést szabható ki. /taszsz/

-. -

kk 35. várkonyi

ai szb sn s z ó f i a , 1973. október 29.

dr. várkonyi péter államtitkár, a tájékoztatási hivatal elnöke hétfőn krum vaszilevnek, a bolgár minisztertanács mellett működő sajtóbizottság elnökének meghívására a bolgár népköztársaságba érkezett. szófia repülőterén dr. várkonyi pétert krum vaszilev és a sajtóbizottság vezető munkatársai, továbbá bojtí jános szófiai magyar nagykövet vezetésével a nagykövetség diplomatái fogadták. /ambrus/

-. -

14.08/szb

-28-

14¹⁵
0

kk 36. magyar felszólalások moszkvában - 2

br szb sn m o s z k v a , 1973. október 29. /mt1/

a békeerők világkongresszusának nevelési és kulturális ügyekkel foglalkozó bizottságában az utolsó felszólaló bol-dizsár iván, az országos béketanács alelnöke volt. összefoglaló beszédében rámutatott, hogy a művészet, az irodalom és a nevelés ügyeiben elhangzott fontosabb javaslatok közös nemzetközi program alapjául szolgálnak. visszatekintett az elmúlt 25 esztendő történetére, majd arról szólt, hogy a wroclawi és párizsi békekonferenciákon a békemozgalom új nyelvet talált a háboruellenes harcban, most pedig a moszkvai kongresszuson az írók, művészek és nevelők legfőbb közös feladata: új nyelvet találni a békés együttélésben.

dr. haraszti györgy egyetemi tanár, az obt elnökségének tagja a társadalmi problémákkal és emberi jogokkal foglalkozó 12. számú bizottságban szólalt fel. többek között az emberi jogok és a béke közötti kettős összefüggésről beszélt. arról, hogy egyfelől az emberi jogok a háboruban nem érvényesülnek, másfelől viszont ezeknek a jogoknak tömeges megsértése, például a dél-afrikai apartheid politika súlyos veszélyt jelent a békére nézve. a béke erdőinek feladata - mondotta dr. haraszti györgy -, hogy figyelmüket az emberi jogok tömeges megsértése elleni küzdelemre koncentrálják. /bokor/

-. -

kk 37. zsivkov mongóliában

tj/th szb sn u l a n b a t o r , 1973. október 29. /mt1/

a mongol népi forradalmi párt központi bizottságának, a nagy népi hurál elnökségének és a mongol népköztársaság kormányának meghívására hétfőn hivatalos baráti látogatásra ulanbatorba érkezett a bolgár népköztársaság párt- és kormányküldöttsége. a küldöttséget todor zsvikov, a bolgár kommunista párt központi bizottságának első titkára, az államtanács elnöke vezeti.

a két ország állami lobogóival feldíszített ulanbatori repülőtéren jumzsagijn cedenbal, a mongol népi forradalmi párt központi bizottságának első titkára, a minisztertanács elnöke és más párt és állami vezetők fogadták a bolgár vendégeket. /bta/

-. -

15.32/szb

-29-

15³⁵
0

kk 38. moszkvai kongresszus - magyar delegáció

br szb sn m o s z k v a , 1973. október 29. /mti/

a közel-keleti bizottság kivételével, amely még hétfőn délelőtt is ülésezett, befejezték munkájukat a békeerők moszkvai világkongresszusának bizottságai. hétfőn már a bizottsági záróokmányok szerkesztése folyt szűkebb körben. így a delegátusok többsége számára a rendezőség szakmai és rétegtalálkozókat szervezhetett.

a magyar küldöttség zöme délelőtt káliai gyulának, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a hazafias népfront országos tanácsa elnökének a vezetésével moszkva kalinyin-kerületébe látogatott el.

hazánk kongresszusi küldötteit az összszövetségi elektrotechnikai intézet dolgozói látták vendégül. a legnagyobb szovjet ipari kutatóintézetek egyike ez, amely egyebek között ezer személyt foglalkoztató kísérleti üzemmel is rendelkezik. ivan najazskov, az intézet igazgatója a találkozó bevezetéseként az intézet múltjáról tájékoztatta a magyar vendégeket. elmondta például, hogy az elektrotechnikai intézetet 52 évvel ezelőtt lenin személyes utasítása alapján hozták létre azzal a céllal, hogy közreműködjenek oroszország villamosításának nagyszabású munkáiban. jelenleg is nagyteljesítményű energetikai berendezések tervei készülnek itt. folyik például a közép-szibériát az európai szocialista országokkal összekötő nagyfeszültségű elektromos távvezeték tervezése. ezen a több ezer kilométeres vezetéken érkezik majd a szovjet elektromos áram hazánkba is.

az intézet igazgatója, továbbá pártszervezetének, szakszervezeti alapszervezetének és komszomol-szervezetének vezetői nemcsak a tervezésben elért sikereikről tájékoztatták a magyar delegáció tagjait, hanem az ott dolgozók anyagi- és kulturális életviszonyairól, szociális terveikről is.

a mintegy harminc főből álló magyar küldöttség nevében káliai gyula mondott köszönetet az intézet és a kerület jelenlevő vezetőinek a meghívásért, a rendkívül szívélyes fogadtatásért, és tolmácsolta a magyar delegáció jókívánságait az intézet és a kalinyin-kerület dolgozóinak, lakosságának. beszélt a békeerők moszkvai világkongresszusának jelentőségéről, hangoztatva, hogy e nagyszabású rendezvény az emberiség legfőbb ügyét, a béke biztosítását szolgálja, s a magyar delegáció minden tagja azzal az eltökélt szándékkal érkezett moszkvába, hogy minden erejét latba veti e hön óhajtott cél elérése érdekében. /folyt.köv./

14.48/szb

-30-

kk 38. /magyar... 1. folyt./-szb

természetesen egy csapásra, egyetlen nagy lendülettel nem lehet szilárd békét teremteni a világon, de a kongresszus feltétlenül közelebb hozza az emberiséget a „nulla feszültség”, eszményéhez.

káliai gyula megállapította, hogy a magyar nép számára a béke és a szocialista építés egymástól elválaszthatatlan fogalmakká váltak. méltatta a szovjetunió abban betöltött kiemelkedő szerepét, hogy a szovjet nép és a szocialista országok népei vezető feltételek között folytathatják békés építőmunkájukat.

az intézet konferenciatermében megtartott baráti találkozó után a magyar vendégek megtekintették az intézet laboratóriumait.

..

kk 39. nszk - usa

bj szb sn b o n n , 1973. október 29.

bochkor jeno, az mti tudósítója jelenti:

a szövetségi köztársaságban a külpolitikai érdeklődés továbbra is elsősorban a közel-keleti válsággal összefüggésben keletkezett nyugatnémet-amerikai bizalmi válságnak szól.

kiemelkedő mozzanata a nyugatnémet magatartásnak walter scheel vasárnap esti televíziós nyilatkozata, amelyben a nyugatnémet külügyminiszter látszatra visszavonulót fuj washingtonnal szemben, ám valójában a korábbinál még határozottabban erősíti meg kormányának álláspontját. /a nyilatkozatot mai kk 8. számú hírünk ismerteti. - a szerk./

hasonló hangnemben cikkeznek a hétfői nyugatnémet lapok is.

a kormányhoz közelálló frankfurter rundschau vezércikke támadja nixon elnököt, mert „rakoncátlan gyerekek”, tekinti nyugat-európát és elvárja tőle, hogy engedelmeskejen. ez a stílus azonban - írja a frankfurter ujság - ma már nem alkalmazható és ideje, hogy új, közös megfogalmazást nyerjen az atlanti szövetség. figyelmezteti a lap washingtont, hogy „nemcsak európa szép szeméért van szövetségben velünk”, hanem saját érdekében is. a két világhatalom között nyugat-európának saját súlyát a béke serpenyőjébe kell vetnie, és „hogy ezt a köteleességet teljesítse, nem szabad több szerepét szánalmasan csak a világpolitika peremén betöltenie”, - hangoztatja a vezércikk.

/folyt.köv./

14.58/szb

-31-

1510

kk 39. /nszk - usa ... 1. folyt./-szb

a bonni general-anzeiger vezércikke megbékélést sürget, de szintén megjegyzi: a jelenlegi bizalmi válságból csak akkor származik jó, ha az amerikaiak és európaiak nem annyira vetélytársnak tekintik egymást, hanem egyenjogú partnereknek. konkrétan ez azt jelenti: nem vagyunk már amerika ifjabb partnerei,,

csak a konzervatív frankfurter allgemeine zeitung marad továbbra is az egyesült államok oldalán. megszívlelendőnek nevezi schlesinger amerikai hadügyminiszter fenyegetéseit és úgy véli, hogy az nszk jobban tette volna, ha meggondolatlan bírálata előtt szavait „aranymérlegre helyezte volna.,, igaz, hogy nyugat-európa gazdaságilag függ az arab olajtól, de stratégiailag az amerikaiaktól függ. „bonnban meg kellett volna fontolni előbb melyik függőség fontosabb nekünk,, - hangzik a lap bírálata.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a stuttgarter zeitung kissinger amerikai külügyminiszterben látja azt a személyt, aki áthidalhatja az ellentéteket. kiemeli, hogy a washingtoni nyugatnémet nagykövettel tartott eszmecserején „békülékenynek,, mutatkozott és nyilván ő is túlzottnak tartja schlesinger hadügyminiszter fenyegetéseit. „kissinger jól, nagyon is jól tudja, hogy moszkva a nevető harmadik, amíg washington és szövetségesei veszekednek. ha a nyugat nem akar a közel-keleti háború nagy vesztese lenni, lehetőleg minél előbb meg kell szüntetnie a rossz érzéseket - és pedig az igazi társas viszony szellemében.

--

kk 40. podgornij - szelasszié

pm/er szb sn m o s z k v a , 1973. október 29. /taszsz/

a kremlben hétfőn megkezdődtek a tárgyalások nyikolaj podgornij, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke és i. hailé szelasszié etiópiai császár között. a császár a szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége és a szovjet kormány meghívására munkalátogatásra érkezett moszkvába. /mt1/

--

15.08/szb

-32-

1520

kk 41. kiegészítések a mai kk 10. számú hírünkhöz

ms szb sn

/mt1/

kiegészítés a kk 10. számú hírünk első folytatásának első bekezdéséhez:

időközben megérkezett a 3. egyiptomi hadseregnek a szuezi csatorna keleti partján állomásozó egységeihez az a 25 teherautóból álló konvoj, amely élelmiszert, vizet és gyógyszert vitt az ensz-erők ellenőrzése alatt az egyiptomi katonáknak - jelentette be ali khalil, az ensz kairói információs központjának igazgatója.

kiegészítés ugyanezen folytatás 2. bekezdéséhez:

a találkozót az ensz rendfenntartó erők kairói parancsnoksága kezdeményezte azzal a céllal, hogy a felek vitassák meg az október 22-1 tüzszüneti vonalakra való visszatérés kérdését. a megbeszélésen megfigyelői minőségben résztvevett az ensz képviselője is. /taszsz/

--

kk 43. japán parlament

évb szb sn

t o k 1 ó, 1973. október 29. /mt1/

a japán kormány és a hatalmon levő liberális demokrata párt vezetői hétfőn úgy döntöttek, hogy november 5. helyett november 10-re hívják össze a parlament rendkívüli ülését.

megfigyelők a halasztást azzal magyarázzák, hogy egyrészt a konzervatív párt nem tudott megállapodni az ellenzéki pártokkal a rendkívüli ülés napirendjében, másrészt a liberális demokrata párton belül éles ellentétek mutatkoznak tanaka miniszterelnöknek, a japán szigetvilág „megreformálására,, vonatkozó terve kérdésében.

a konzervatív vezetők egyrésze arra az álláspontra helyezkedett, hogy semmi értelme a terv erőltetésének, mert azt lényeges módosítás nélkül ugysem lehet elfogadtatni a parlamentben. mások véleménye szerint a negyven napos rendkívüli ülés legfeljebb arra alkalmas, hogy elfogadtassák a kormány pótköltségvetését. jelentős tényező a halasztásban, hogy az ellenzéki pártok egyöntetűen állást foglalnak tanaka miniszterelnök reformterve ellen./élias béla/

--

15.32/szb

-33-

1545

kk. 42. japán - ausztrália

éb/e sn

t o k i ó , 1973. október 29.

éliás béla, az mti tudósítója jelenti:

tokióban hétfőn megkezdődött a japán-ausztráliai miniszteri értekezlet. az ausztráliai küldöttséget whitlam miniszterelnök, a japánt pedig ohira külügyminiszter vezeti. a kétnapos konzultáció feladata, hogy javítsa a japán-ausztráliai kapcsolatokat, és megnyissa az utat egy hosszabb távra szóló gazdasági és kereskedelmi együttműködési szerződés megkötéséhez.

a miniszteri találkozón elhangzott beszédekből az tűnik ki, hogy igen lényeges nézetkülönbségek vannak a két fél között. miközben ugyanis a japánok azt szorgalmazzák, hogy ausztrália kötelezze el magát japánba irányuló nyersanyag-exportjának jelentős növelése mellett, az ausztráliai fél azt hangsúlyozza, hogy nyersanyag-tartalékait saját érdekeinek megfelelően kívánja kamatoztatni, vagyis elsősorban ausztrália ipari fejlődésének biztosítása érdekében.

megfigyelők rámutatnak, hogy a japánok saját energia-problémájuk megoldását tekintik elsődlegesnek, és nem érdekeltek különösen ausztrália ipari fejlődésében. ugyanakkor tokió fokozott jelentőséget tulajdonít ausztráliával való kapcsolatának politikailag is. a japán kormány fejleszteni kívánja a regionális együttműködést, s ebben fontos szerepet szán ausztráliának.

politikai megfigyelők a találkozó baráti hangneme ellenére kétségesnek ítélik, hogy a tárgyalások lényeges eredményt hozhatnak, akár a gazdasági, akár a politikai együttműködés területén.

kk. 45. békekongresszus - zagorszki találkozó

br/er/e sn

m o s z k v a , 1973. október 29. /mt1/

a békeerők moszkvai világkongresszusán résztvevő különféle felekezetekhez tartozó egyházi személyiségek hétfőn ellátogattak zagorszkba, az orosz pravoszláv egyház egyik központjába. közöttük volt dr. ijjas józsef, dr. káldy zoltán, dr. bartha tibor és a magyar delegáció tagjaként moszkvában tartózkodó más egyházi személyiségek is.

/folyt.köv./

16.15/e

- 34 -

16²⁰

kk. 45. /békekongresszus...folyt./e

a zagorszki kolostorban pimen patriárka, az orosz pravoszláv egyház feje fogadta a vendégeket. a találkozón a nagy felekezetek képviselői, köztük a belga goor kanonok, szato japán buddhista szerzetes és mások tájékoztatták a résztvevőket egyházuknak a nemzetközi béke és biztonság megszilárdításában vállalt szerepéről. délután az egyházi személyiségek megvitaták közös feladataikat és elfogadták azt a dokumentum-tervezetet, amelyet a kongresszus plenáris ülése elé terjesztenek.

/bokr/

kk. 44. külpolitikai híreink jegyzéke 15.45 óráig

sz/uj/e sn

1973. október 29./mt1/

1. várható
2. fahmi küldetése
3. baloldali polgármester kobe élén
4. magyar felszólalások moszkvában
5. arab miniszteri értekezlet
6. katonai díszszemle japánban
7. közel-kelet - veszteségek, fegyverszállítások /szerk.táj./
8. scheel-nyilatkozat
9. atlanti értekezlet tokióban
10. kéksisakosok szuezen és iszmailiában
11. pravda - salt
12. rövid hírek
phenjan: zsivkov
cape canaveral: skylab
buenos aires: összeütközés
new york: tánc
pasadena: földrengés
barcelona: letartóztatások
13. palesztin delegációk /szerk.táj./
14. ensz készenléti erők /szerk.táj./
15. zilah félévezredes jubileuma
16. pravda - komszomol
17. uruguay
18. szenegál - izrael
19. belga keresztényszocialisták
20. az al ahram az allon-javaslatról /szerk.táj./

/folyt.köv./

16.18/e

- 35 -

16⁴⁰

kk. 47. haderőcsökkentési konferencia

olt/e ng

b é c s , 1973. október 29. /mti/

megérkeztek az osztrák fővárosba a haderőcsökkentési konferencia résztvevői. mint ismeretes, 19 ország vesz részt a kedden kezdődő tanácskozás-sorozaton, köztük hazánk delegációja is, amelyet dr. petrán jános külügyminisztériumi tanácsos vezet. küldöttségünk vasárnap este érkezett bécsbe.

a bécsi tanácskozások iránt változatlanul nagy érdeklődés tapasztalható. hétfőn délelőtt megnyitották a nemzetközi sajtóközpontot is, amely ismét a hofburgban van. már eddig is több mint kétszáz újságíró, rádió- és tv-tudósító akkreditáltatta magát, de a sajtó képviselőinek száma várhatóan eléri majd a háromszázat is. a sajtóközpont meglehetősen távol esik a tárgyalások színhelyétől, mert a konferencia az érdemi munkát a bécsi kongresszhausban kezdi meg, minthogy a hofburg épületében a haderőcsökkentési konferencia számára kijelölt teremben még folynak az átalakítási munkálatok. a bécsi nagyköruton, a guertel-en lévő kongresszusi ház, amelyben már az előzetes konzultációk során is tartottak üléseket, várhatóan 2-3 hónapig lesz a tárgyalások helye. azután a konferencia átköltözik végleges helyére, a hofburgba. a titkárság, amely a konferencia ügyeit intézi, az osztrák külügyminisztérium épületében, közel a tanácskozások végleges színhelyéhez, kapott otthont.

hétfőn már élénk diplomáciai eszmecserék folytak az osztrák fővárosban, a delegációk elsősorban technikai kérdéseket vitattak meg. a haderőcsökkentési konferencia hivatalos megnyitóját kedden délelőtt tartják meg. a vendégfogadó ausztria nevében dr. rudolf kirchschlager külügyminiszter üdvözlöi a küldöttségeket. beszédére a konferencia elnöke válaszol, az ő személyét még nem ismerik, minthogy az ügyrend szerint az első ülés elnökét sorshuzással választják. az előzetes megegyezés értelmében a megnyitónak ez a része nyilvános lesz, tehát a sajtó képviselői is jelen lehetnek. amikor azonban megkezdődnek a delegációvezetők felszólalásai, a tanácskozást zárt ajtók mögött folytatják. valamennyi résztvevő ország képviselője általános nyilatkozatot tesz majd. az még nem ismeretes, vajon sikerül-e az első ülésen lebonyolítani a felszólalásokat, vagy pedig azokat csak a szerdai ülésen fejezik be. az sem ismert, hogy milyen időközökben rendezik a plenáris üléseket és alakítanak-e munkacsoportokat vagy bizottságokat, amire egyébként a május 14-1 dokumentumok lehetőséget nyitnak.

/folyt.köy./

17.45/e

- 38 -

kk. 47. /haderőcsökkentés1...folyt./e

az érdemi tárgyalásokat a közép-európai fegyveres erők és fegyverzetek kölcsönös csökkentéséről és az ezzel kapcsolatos intézkedésekről 19 állam küldöttei kezdik meg. a május 14-1 megállapodás értelmében a teljes jogu, azaz döntési jogkörrel felruházott államok csoportjába 11 ország tartozik: belgium, cseh-szlovákia, egyesült államok, hollandia, kanada, lengyelország, luxemburg, nagy-britannia, az ndk, az nszk és a szovjetunió. a különleges státuszu nyolc állam a következő: bulgária, dánia, görögország, magyarország, norvégia, olaszország, románia és törökország.

kk. 49. olasz egységek az ensz haderőkben

mp/e bs

r ó m a , 1973. október 29. /mti/

az olasz kormány közölte waldheim ensz-főtítkárral, hogy olaszország - együtt más közös piaci tagországokkal - hajlandó egységeket küldeni a közel-keletre a tüzszünet betartását ellenőrző rendkívüli ensz-haderők részeként. a felajánlott olasz egységek létszáma 5-600 fő lenne. olaszország mellett dánia, belgium és hollandia is tett hasonló ajánlatot.

az olasz „békeerők”, résztvevőit később jelölik ki, ha majd az ensz válaszolt a javaslatra. /magyar/

kk. 51. külügyi bizottság

pp/e bs

b e r l i n , 1973. október 29. /mti/

a német demokratikus köztársaság népi kamarájának külügyi bizottsága hétfőn meghallgatta ewald moldt külügyminiszterhelyettesnek az ndk ensz-küldöttsége eddigi munkájáról szóló beszámolóját. moldt hangsúlyozta: már az ndk felvétele óta eltelt, aránylag rövid időszak alatt is beigazolódt, hogy a német demokratikus köztársaság konstruktív módon hozzá tud járulni a világszervezet tevékenységéhez, a béke biztosításához, az egyetemesség elvének kiterjesztéséhez. /pinczési/

17.48/e

- 39 -

kk. 50. angol nukleáris leszerelés

pk/e bs

L o n d o n , 1973. október 29.

a nukleáris leszerelésért küzdő angol mozgalom, amely évről-évre tömegtüntetést vezet a brit területen lévő nukleáris bázisokhoz, a hét végén értekezletet tartott Londonban.

a konferencián hozott határozat megállapította: a közel-keleti válság során bebizonyosodott, hogy mennyire üresek az önálló brit nukleáris erővel kapcsolatos szövegek.

a mozgalom ismét felszólította az angol kormányt arra, hogy vessen véget nagy-britannia atomfegyverkezésének, szüntesse meg az angol és a brit területen lévő amerikai nukleáris bázisokat és léptesse ki Angliát mindenfajta nukleáris szövetségből. /patak/

kk. 52. Leone belgiumban

ki/e bs

b r ü s s z e l , 1973. október 29. /mtl/

hétfőn délután háromnapos hivatalos látogatásra brüsszelbe érkezett Giovanni Leone olasz köztársasági elnök, akit Aldo Moro külügyminiszter is elkísért. Leone előzőleg látogatást tett Hollandiában és Luxemburgban.

az olasz köztársasági elnök még hétfőn délután megkezdte politikai tárgyalásait Leburton miniszterelnökkel. Este Baudouin király és Fabiola királyné vacsorát adott Leone és felesége tiszteletére.

a brüsszeli látogatás idején Leone elnök megbeszélést folytat Joseph Luns-szal, a NATO főtitkárával és François-Xavier Ortolival, az európai közösségek bizottságának elnökével is, a nyugat-európai gazdasági és politikai kérdésekről. Értésülések szerint a megvitatandó témák között szerepel a közel-keleti válság, az egyesült államok és nyugat-európai partnereinek elhídegedése, a közös piaci „kilencek”, gazdasági és politikai egységének fokozása. Leone állítólag arra törekszik, hogy a látogatás során sürgesse a közös piaci egység elmélyítését, különösen a tervbe vett pénzügyi és gazdasági unió létrehozását, de csak abban az esetben, ha figyelembe veszik Olaszország fenntartásait.

17.52/e *el*

- 40 -

kk. 53. berlinguer

mp/e bs

r ó m a , 1973. október 29.

magyar Péter, az MTI tudósítója jelenti:

Enrico Berlinguer, az olasz kommunista párt főtitkára az elmúlt hét végén Bolognában beszédet mondott a kommunista diákok országos konferenciáján. Beszédében többek között válasszolt azoknak, akik az okp újfajta ellenzéki politikájára hivatkozva azt fogják a pártra, hogy közvetlen megegyezésre törekszik a kereszténydemokrata párttal. Berlinguer hangsúlyozta: ezek tévesen értelmezik a pártnak azt a megállapítását, hogy távlatban az olasz társadalmi problémákat csak a kommunista, a szocialista és a katolikus tömegek összefogásával, az őket kifejező politikai erők együttműködésével lehet megoldani.

akik ezt az álláspontot a fenti módon értelmezik - mutatott rá az okp vezetője -, először is figyelmen kívül hagyják, hogy az okp mindig is lényeges összetevőnek tekintette a szocialista pártot, amelynek részvétele nélkül nem találhat megegyezést más politikai erőkkel sem. Másrészt figyelmen kívül hagyják azt, hogy a katolikus tömegek ma már nem kizárólag a kereszténydemokrata párt befolyása alatt állnak. „Pillanatnyilag az okp részéről szó sincs semmiféle közvetlen együttműködési szándékról a kereszténydemokrata párttal. Távlatban pedig ez az együttműködés csak akkor alakulhat ki, ha a kereszténydemokrata párton belül jelentős változások mennek végbe a politikai irányt és módszereket illetően, - szögezte le Berlinguer.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

nyomatékosan hangsúlyozta azt is: „ha a baloldali pártok 51 százalékos többségre tennének szert a parlamentben, ez a tény önmagában még nem biztosítaná egy baloldali, az ország társadalmi átalakítására törekvő kormány működését. Ehhez szükség lenne más politikai erők közreműködésére is, különben végzetes szakadás következhet be a társadalomban, ahogyan ezt a szomorú chilei események is tanúsítják, és ezt az okp el akarja kerülni.,,

17.57/e *el 18-40*

- 41 -

kk. 54. közel-kelet - tüzzsünet - ensz-haderők

fp/e bs

k a i r ó , 1973. október 29. /mt1/

megkezdtek első érdemi feladatuk végrehajtását a szuezi frontvonalra érkezett ensz békeerők -, jelentették hétfőn kairói ensz-körökben.

a közlés szerint a nap folyamán egy 13 katonából álló ensz-őrjárat a csatorna mentén a két szembenálló fél közti térségben naladva térképre rögzíti az egyiptomi, illetve az izraeli hadállások pontos helyét. ugyanakkor - mint a helyszínen lévő újságírók jelentéséből kitűnt - egyelőre nincs jele annak, hogy izrael megkezdte volna a biztonsági tanács legutóbbi három határozatában szereplő rendelkezések végrehajtását, vagyis csapatainak az október 22-én 18.52 órakor elfoglalt állásokba való visszavonását.

a hadállások térképre való rögzítésének munkájában résztvevő ensz tisztek elmondták: eddig tevékenységüket egyik fél sem zavarta.

a mena hétfő délutáni jelentése szerint egyéb jele is van a tüzzsünet viszonylagos stabilitásának. mint az egyiptomi hírgyűnökség közölte, bár egyiptomban továbbra is érvényben vannak a hadállapottal kapcsolatos egyes intézkedések, mint például az elsötétítési rendelet, kedden reggel, közép-európai idő szerint 7 órakor ismét megnyitják a forgalom számára a kairói nemzetközi repülőtérrel. /mena, ap, upi/

kk. 55. jablonski - husák

fn/e bs

p r á g a , 1973. október 29.

henryk jablonski, a lemp politikai bizottságának tagja, az államtanács elnöke, aki hétfőn ötnapos baráti látogatásra érkezett csehszlovákiába, a prágai várban először felkereste ludvik svoboda köztársasági elnököt, majd őt és kíséretét fogadta gustáv husák, a cskp kb főtitkára. a megbeszélésen lengyel résztvevő jelen volt még franciszek szlachcic, a lemp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, franciszek kaim, a kormány elnökhelyettese és stanislaw wronski, kulturális és művelődésügyi miniszter. csehszlovák részről megjelent lubomir strougal miniszterelnök, vasil bilak és josef kempny, a cskp kb titkára, matej lucan miniszterelnökhelyettes és milan klusak művelődésügyi miniszter.

/folyt.köv./

18.20/e *de 18.20*

- 42 -

kk. 55. /jablonski...folyt./e

a szívélyes és baráti találkozón jablonski tájékoztatást adott a szocialista építés eredményeiről, valamint a lemp közelmúltban megtartott országos konferenciájáról, gustáv husák pedig beszámolt a 14. pártkongresszus határozatainak teljesítéséről. mindketten igen pozitívan értékelték a párt- és államközi együttműködés fejlődését, s megvitatták az együttműködés további javításának lehetőségeit. hasonlóképpen eszmecsereét folytattak a nemzetközi helyzet időszzerű problémáiról is.

a késő délutáni órákban a prágai várban megkezdődtek henryk jablonski és ludvik svoboda hivatalos tárgyalásai.

e m b a r g ó : 20.00 óráig!

svoboda elnök este a prágai várban fogadást adott a lengyel államtanács elnökének tiszteletére. /flesch/

kk. 56. nszk - usa - 2

bj/e bs

b o n n , 1973. október 29.

bochkor jenő, az mti tudósítója jelenti:

az egyesült államok egyre kellemetlenebbül érezteti nyugatnémet szövetségesével, hogy korlátlan igényt tart a nyugati világ vezetésére és rossz néven vesz bármilyen ellentmondást.

erről tanuskodott von wechmar bonni kormányzóvivő hétfő délutáni sajtóértekezlete is.

egy órán át tartott az újságírók ostroma és von wechmar ugyszólván minden választ megtagadott. nem volt hajlandó nyilatkozni arról, vajon az nszk tudott-e kezdettől fogva az amerikaiak izraeli fegyverszállításairól /tehát még a tüzzsünet előtt/ és arról is hallgatott, vajon tiltakozott volna-e a kormány akkor, ha történetesen a bremerhaveni kikötőből nem izraeli, hanem amerikai hajókon szállítják el a fegyvereket.

a szóvivő más példáját is adta a nyugatnémet cselekvési szabadság korlátainak és az nszk kiszolgáltatottságának. az amerikai nagykövetség tájékoztatása alapján az utolsó pillanatban jelentette be, hogy stoessel washingtoni külügyi államtitkár hétfőn és kedden bonnban tárgyal a nyugatnémet kormány vezetőivel. scheel külügyminiszter emiatt kénytelen volt szerdára halasztani keddre tervbevetett bad-kissingeni utazását. már meg is érkezett bonnba.

/folyt.köv./

18.32/e *de*

- 43 -

kk. 56. /nzk...folyt./e

a rómból érkező stoessel a két ország viszonyáról, elsősorban az amerikai csapatok fenntartási költségeiről /devizakiegyenlítés/ kíván tárgyalni scheel külügy-, schmidt pénzügyminiszterrel, valamint a bonni külügyminisztérium vezető tisztviselőivel.

a jelek szerint az nzk szeretné elásni a csatabárdot és megegyezést keres amerikával, de ennek a megegyezésnek ára van és fél attól, hogy mégis harcra kényszerül. nyugat-németország a napokban többször is óvatosan kinyilvánította, hogy a közel-keleten érdekeltek a közös piac országai is, mert növelni kívánják gazdasági és politikai befolyásukat.

ez a törekvés viszont ellentétes washingtonnak azzal a tézisével /kissinger/, amely amerikának „globális”, nyugat-európának viszont csak „regionális”, szerepet szán. erre az ellentétre hívták fel a szóvivő figyelmét a sajtóértekezleten is. wechmar azzal tért ki a válaszában elöl, hogy „félreértések támadnának”, bármit is mondana.

a jobboldali ellenzék washington nyugat-németországi szövetségeseiként támadja a kormányt. a hét végén carstens, a cdu-csu parlamenti csoportjának elnöke bírálta, hogy bonn újratérjen huzni washingtonnal -, hétfőn délután, mainzi sajtóértekezletén pedig helmut kohl cdu-elnök vádaskodott, hogy az nzk „kivül helyezte magát a nyugati közösség szolidaritásán”, „amerikai vonatkozásában”. willi weiskirch cdu szóvivő walter scheel külügyminisztert ostorozta, mert szerinte scheel „jelentéktelennek próbálja feltüntetni”, bonn és washington nézeteltéréseit.

kk.57. bahr londonban

mm/ra bs

L o n d o n, 1973. október 29./mti/

egon bahr nyugatnémet tárcanélküli miniszter hétfőn kétnapos látogatásra londonba érkezett. a vendéget julian amery, külügyi miniszter fogadta a repülőtéren.

bahr, aki a tervek szerint kedden este utazik vissza bonnba, találkozik edward heath miniszterelnökkel és sir alec douglas-home külügyminiszterrel is. a tanácskozások központjában az európai biztonság kérdései és az ezekkel összefüggő problémák állnak./reuter/

18.42./ra. 14.00

-44-

kk. 58. közel-kelet - vegyes

pn/e bs

1973. október 29. /mti/

h e l s i n k i

kurt waldheim, az ensz főtitkára vasárnap este hivatalosan is felkérte finnországot, hogy küldjön csapatokat az ensz közel-keleti békefenntartó erőéhez -, közölte hétfőn a finn hadügyminisztérium. waldheim ugyanakkor kérte azt is, hogy a közel-keleten jelenleg tartózkodó 219 főnyi finn kontingenst 600 katonával duzzasszák fel, s küldjenek további csapatokat ciprusra is, hogy ismét 215 főnyire töltsék fel a szigetországban az ensz zászlaja alatt állomásozó finn katonák létszámát.

a finn kormány már pénteken úgy döntött, hogy hivatalos felkérés esetén 1 000 katonát helyez készenlétbe, akik néhány órán belül elfoglalhatják posztjaikat az ensz békefenntartó erőinél. /ap/

r ó m a

mohammed el-zajjat egyiptomi külügyminiszter hétfőn, utban new york-ból kairó felé, rövid időt töltött rómban, ahol a repülőtéren a közel-keleti béke kilátásairól nyilatkozott újságíróknak. kijelentette, hogy az igazi béke felé vezető út hosszú és nehéz. „ezzel kapcsolatban sem derülátó, sem borulátó nem vagyok”, - mondotta. hozzáfűzte, nem zárja ki eleve az arab-izraeli béketárgyalások lehetőségét, de pillanatnyilag még túl korai lenne beszélni erről. /ap, reuter/

kk. 59. magyar vöröskereszt

pálffy/e bs

d a m a s z k u s z, 1973. október 29./mti/

veres jánost, hazánk damaszkuszi nagykövetét, hétfőn délután, sajtókérdésre fogadta abdel halim khaddam szíriai miniszterelnökhelyettes és külügyminiszter. a beszélgetés során nagykövetünk közölte, hogy a magyar vöröskereszt ötmillió forint értékű gyógyszert és gyógyászati felszerelést küld a szíriai arab köztársaságnak. a külügyminiszter megköszönte az izraeli agresszió áldozatainak szánt küldeményt. /pálffy viktor/

18.48/e. 14.00

- 45 -

kk. 60. nato - egyesült államok

ki/e bs brüsszel, 1973. október 29.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

a brüsszeli nato-központ hivatalosan nem foglalt állást nixon elnöknek, illetve schlesinger amerikai hadügyminiszternek a nyugat-európai nato-szövetségesek magatartását bíráló kijelentéseivel kapcsolatban. mind az elnök, mind hadügyminiszter az róttá fel nyugat-európának, hogy nem támogatta kellőképpen az egyesült államok politikáját és „megnehezítette„ a fegyverszállításokat izraelnek. értesülések szerint a nato tagállamok közül egyedül portugália és - kisebb fenntartásokkal - hollandia járult hozzá a múlt héten ahhoz, hogy a tel avivba tartó amerikai katonai repülőgépek korlátlanul használhassák légtérét. nato katonai körökben nem hajlandók nyilatkozni schlesinger hadügyminiszter „fenyegetéséről„ sem. a pentagon főnöke kilátásba helyezte a nyugat-európában állomásozó amerikai haderők csökkentését, mintegy „büntetésül„ a többi nato partner „engedetlenségéért„.

egyek megfigyelők ezzel kapcsolatosan rámutatnak: washington az európai partnereket vádolja, de nem beszél arról, hogy a legkritikusabb pillanatokban egyszerűen nem is tájékoztatta őket egy olyan lépésről - a katonai riadókészültség elrendeléséről -, amely súlyos komplikációkat okozhatott volna nyugat-európa számára.

a nato-kérdésekkel foglalkozó brüsszeli újságírók egy része az atlanti szövetség „mélypontjáról„ beszél és sajtóközvetekben kétségesnek tartják, lehet-e ezek után egyáltalán arra gondolni, hogy washington számára a közeljövőben időszerű legyen „európa éve„. rámutatnak arra is, hogy a legutóbbi koppenhágai tanácskozáson csak kevés előrehaladás történt a közös piaci „kilencek„ és az egyesült államok kapcsolatának új elveit megfogalmazó nyilatkozat kidolgozásában. bár brüsszelben bizonyosak abban, hogy kissinger még az év vége előtt ellátogat nyugat-európába - elvben részt kell vennie a nato miniszteri tanácsának decemberi ülésén is - egyelőre nem tartják valószínűnek, hogy a jelenlegi válság után erre az időpontra teljesen elkészülhet az új megegyezés.

brüsszelben bejelentették, hogy szerdán összeül a nato állandó tanácsa és megvitatja, miként hatott ki a közel-keleti válság a szövetség helyzetére. általános vélemény szerint az ülés „békéltető kísérlet„ lesz az egyesült államok és a nyugat-európai partnerek közötti feszültség feloldására.

18.50/e

- 46 -

kk. 62. a nato válsága - anglia

pk/e bs london, 1973. október 29.

patak károly, az mti tudósítója írja:

az amerikai katonai támaszpontok hálózatának - köztük a brit területen lévő repülő- és rakétabázisoknak - a nato szövetségesek előzetes megkérdezése nélkül elrendelt multheti részleges riadóztatása, s a tagállamok nyilvános amerikai „megfeddése„ amiatt, hogy nem működtek együtt az amerikaiak közel-keleti politikájával, zavarba hozták és felháborították a hivatalos angol köröket.

ezek a körök a jelenlegi nato-válságra vezető események alatt kitarítottak amellett, hogy az izraelbe irányuló amerikai fegyverutánpótlás megszervezésében anglia közreműködésére nem volt szükség. azt is megpróbálták elkendőzni, hogy a múlt héten a brit területen lévő amerikai katonai létesítmények készségi fokát az angol kabinet előzetes megkérdezése nélkül emelték magasabb fokra.

az egyesült államok legutóbbi eljárása azonban neveltséges - tette azt a „természetes viszonyt„ amely a régi amerikai-angol „különleges viszonyból„ fennmaradt.

az angol kormány közel-keleti politikája - az ország 80 százalékos arab olajimportja és a francia befolyás következtében - a közös piaci országok irányvonalához igazodott. a britek távlati célja egyebek között az, hogy befolyásuk legyen a szuezi csatorna megnyitására és a víziút ellenőrzésére. londoni diplomáciai körökben feltételezik, hogy a kormánykörök „sértésnek„ fogták fel anglia és franciaország kirekesztését a tüzzszünet ellenőrzéséből.

az ellentétek másik forrása - amit az angol sajtó nyíltan tárgyal -, hogy minden ellenkező nyilatkozat ellenére, angol részről a helyzetre való „tulreagálásnak„ fogták fel a múlt heti katonai intézkedéseket. ami a szövetségesközi konzultációt illeti, a sunday mirror szavai szerint az amerikaiak módszere „szörnyűséges„ volt: „egy leckét az egyesült államoknak is meg kell tanulnia. ha nukleáris bázisokat akar továbbra is angliában tartani, akkor angliát szövetségesének kell tekintenie, amellyel konzultál, nem pedig csatlósának, amelyet figyelembe sem vesz„.

/folyt.köv./
19.13/e

- 47 -

kk. 62. /a nato...folyt./e

a hétfői angol sajtó nyulnyomó része felháborodással tiltakozott schlesinger hadügyminiszter, mccloskey külügyi szóvivő, s legutóbb nixon elnök éles kritikái miatt, amelyek az európai szövetségesekre irányultak. - ezzel - írja a times vezércikke - csak szélesítették a szakadékot a szövetségesek között, ahelyett, hogy áthidalták volna. „az európai országoktól nem lehet megkövetelni -, hangoztatja a financial times vezércikke -, hogy vakon támogassanak bármiféle amerikai politikát, amit washingtonban egyoldalú döntésekkel terveznek és hajtanak végre.,,

...-

kk.61. hollandia-olaj

pn/ra bs

h á g a, 1973. október 29./mt1/

hágában komoly nyugtalanságot kelt, hogy vasárnap szaud-arábia is csatlakozott a hollandiába irányuló olajszállítást felüggesztő arab országokhoz, a hét ország-kuvait, algéria, abu dhabi, katar, omán, irak és szaud-arábia - döntését azzal indokolta, hogy hollandia a negyedik arab-izraeli háboruban ellenséges magatartást tanúsított az arabokkal szemben. hágai értékelések szerint az országot különösen súlyosan a szaud-arábiai bojkott érinti. ennek nyomán vasárnap a gazdaságügyi minisztérium szóvivője bejelentette: a kormány takarékosági okokból feltehetően el fogja rendelni, hogy vasárnaponként szüneteljen a gépkocsi forgalom, s meglehet, hogy az intézkedés már a jövő héten érvénybe lép.

max van der stoel külügyminiszter ugyanakkor megbizta hollandia iráni nagykövetét: utazzék irakba, kuvaitba, és az arab emirátusok szövetségének országaiba, hogy „nagyobb megértésre bírja ezeket a kormányokat hollandia közeli álláspontja iránt.,,

a holland olajtársaságok riasztónak tartják az arab bojkott következtében kialakult helyzetet. rámutatnak, arra is, hogy hollandia arab kőolaj-termékeket reexportál nyugatra, nevezetesen nyugat-németországba, s ezért az arab olajszállítványok szüneteltetése nyugat-európában is éreztetni fogja káros hatását. hágai értesülések szerint a holland kormány néhány napon belül minisztertanácson vitatja meg a további intézkedéseket./reuter,up1, adn/

..-

19.29./ra

-48-

kk. 63. hírek kubából

kf/s/e bs

h a v a n n a, 1973. október 29./mt1/

havannában megkezdődtek a kubai-perui tárgyalások. a delegációkat miguel angel de la flor valle perui, illetve raul roa kubai külügyminiszter vezeti. a hivatalos tárgyalások központi témája a két ország kapcsolata, valamint a latin-amerikai helyzet értékelése. utoljára 16 évvel ezelőtt járt perui külügyminiszter kubában.

x x x

havannában befejeződött tíz szocialista ország építészmérnökeinek tanácskozása. az oktatási létesítmények építésében szerzett tapasztalatokat cserélték ki. nagy visszhangot keltett mikolás tiber ybl-díjas építészmérnök előadása az ugynevezett oktatási központok létrehozására irányuló magyar kísérletekről. a konferencia résztvevői hétfőn országjáró körútra indultak.

x x x

a szigetországot körülvevő tengerekbe virágosodó hullott vasárnap. így emlékeztek meg camilo cienfuegos-ra, a fegyveres harcok egyik legendás vezérére, akinek gépe 14 évvel ezelőtt a tengerbe zuhant. a kubaiak - a kegyelet jeléül - mintegy kétfelhő szála virágot dobtak a hullámsírba.

x x x

a kubai matanzas város közelében a bellamar-barlagrendszerben fürdő nyílt 26 méter mélységben. a „tőfürdő”, mennyezetét a természet különleges, színes cseppkőképződményei alkotják. a fürdő bejáratát egy 750 méter hosszú folyosó képezi.

x x x

két új bélyegsorozatot jelentetett meg a kubai posta. az egyiket a nemzeti balett megalapítása 25 évfordulójának tiszteletére adták ki, a másik - hét bélyegből álló - sorozat a tengeri állatokat örökíti meg színesben. /király ferenc/

..-

19.25/e

- 49 -

ll

kk. 64. haderőcsökkentés - előzetes

pl/e so bs

b é c s , 1973. október 29.

pirityi sándor, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

a fegyverkezési hajszá elleni diplomáciai harc kedden újabb frontot nyit bécsben: tárgyalások kezdődnek a közép-európai fegyveres erők és fegyverzet csökkentéséről. a haderőcsökkentés földrajzi térsége: a két német állam, a három benelux-ország, valamint Lengyelország és csehszlovákia. a bécsben kidolgozandó nemzetközi megállapodás eldönti majd mind az egyes országok saját fegyveres erőinek, mind a területükön állomásozó külföldi, tehát amerikai, szovjet, brit és kanadai haderőknek, valamint fegyverzetüknek a csökkentését.

abban a körülményben, hogy a haderőcsökkentési konferencia az elmúlt hetek, olykor igen feszült légkörre ellenére is, az előre meghatározott időpontban, október 30-án munkához lát, bécsi politikai megfigyelők az enyhülési tendenciának, a tárgyalások módszere további térhódításának újabb bizonyítékát látják.

külön emlékeztetnek arra, hogy Leonid Brezsnyev, az szkp kb főtitkára, múlt pénteken a békeerők moszkvai világkongresszusán mondott beszédében nemcsak fontosnak tartotta a szovjetunió érdekeltségét hangsúlyozni a most kezdődő tárgyalások sikerében, hanem több új mozzanatot is kiemelt.

a békés egymás mellett élésnek a katonai enyhüléssel való kiegészítése mellett jelezte, hogy szovjet részről két haderőnem, a szárazföldi erő és a légi erő csökkentésére gondolnak, s hogy az intézkedéseknek nemcsak a hagyományos, hanem a nukleáris fegyverrel rendelkező egységekre is ki kell terjedniük.

Leonid Brezsnyev rámutatott, hogy a szovjetunió már 1975-ben kész lenne ebben a vonatkozásban tényleges lépésekre és lehetségesnek tartotta, hogy a haderőcsökkentésről már a közeljövőben konkrét megállapodás szülessék.

nyugodt, tárgyszerű légkörben indulnak a bécsi tárgyalások, amelyeket ez év első felében - ugyancsak az osztrák fővárosban - tartott előkészítő konzultáció előzött meg. ezeken a megbeszéléseken, akár csak a mostani érdemi tárgyalásokon, 17 európai ország valamint az egyesült államok és Kanada delegációi vesznek részt.
/folyt.köv./

19.42/e

- 50 -

kk. 64. /haderőcsökkentés...folyt./e

az 1973. január 31-én megnyitott és június 28-án közlemény kiadásával lezárult előzetes konzultációkon tisztázták, hogy a döntés joga azt a 11 országot illeti meg, amely a közép-európai „stratégiai térségben”, helyezkedik el, vagy csapatokat tart ez országok területén. a többi nyolc ország - köztük Magyarország is - különleges státust kapott, ami azt jelenti, hogy közvetlenül nem vesz részt a döntésekben, de küldöttsége aktívan közreműködik, felszólalhat, munkaokmányokat köröztethet a résztvevők között.

az európai biztonsági és együttműködési értekezleten kialakult gyakorlattal azonos módon itt is „konszenzussal”, vagyis a döntésre jogosultak teljes egyetértésével hozzák a határozatokat. ilyen határozat intézkedhet magának a döntésre jogosultak körének kibővítéséről is, amennyiben ez nem károsítja egyik fél biztonságát sem.

a bécsben képviselt európai szocialista országok hangsúlyozták, hogy a szóbanforgó kérdés megoldási útjainak tanulmányozása és meghatározása nem lehet az Európában létező katonai-politikai szövetségek előjoga, s hogy a munkában részt kell venniük az európai semleges országoknak is.

a haderőcsökkentési tárgyalások bonyolult és összetett témát érintenek, amely közvetlenül összefügg az egyes államok biztonsági érdekeivel. emellett bonyolítja a feladat megoldását, hogy a nyugati országok nagy nehézségekbe ütköznek álláspontjaik és tárgyalási stratégiájuk egyeztetésében. igen aktívak a „katonai-ipari komplexumtól”, függő erők. bizonyos jelekből következtetni lehet arra, hogy a „katonai előny szerzés a tárgyalóasztalnál”, koncepciót még nem vetették el a nyugati hatalmak. némelyikük állásfoglalásait messzemenően befolyásolják belpolitikai motívumok - pártközi harcok és választási elképzelések.

nem hagyható figyelmen kívül továbbá Peking érvelésének nyugat-európai visszhangja. a kínai vezetés a bécsi tárgyalásokon is - igaz közvetve - igyekszik majd akadályozni az egészségesebb európai légkör megteremtését, mind a politikai, mind a katonai enyhülést.

a leszerelési tárgyalások ez újabb fóruma annak a több mint negyedszázados harcnak az eredménye, amelyet az európai szocialista országok a regionális - hagyományos és nukleáris - leszerelésért folytattak. abban a tényben, hogy a második világháború befejezése óta először indulnak érdemi tárgyalások a közép-európai katonai konfrontáció csökkentéséről, természetesen a nyugati hatalmak vezetésében történeti realizmusnak is szerepe van.

19.47/e

- 51 -

kk. 65. kállai gyula meghivta hortensia allendét

br/e bs m o s z k v a , 1973. október 29. /mti/

hétfőn este a rosszija szállóban baráti találkozóra került sor a békeerők moszkvai világkongresszusán résztvevő magyar és chilei delegáció tagjainak egy csoportja között.

kállai gyula, a magyar delegáció vezetője meleg szavakkal köszöntötte hortensia allende asszonyt, a meggyilkolt chilei elnök özvegyét, volodia teitelboim szenátort és a chilei küldöttség más tagjait. beszélt arról a nagyszabású szolidaritási mozgalomról, amely hazánkban a chilei nép igaz ügye mellett kibontakozott, s magyarországi látogatásra hívta meg allende asszonyt.

hortensia allende visszaemlékezett négy évvel ezelőtti magyarországi útjára, s elmondta, férje is tervezett látogatást hazánkba, de a tragikus események ezt már nem tették lehetővé. megemlítette, hogy pablo neruda és miguel asturias annak idején salvador allendének és neki ajánlották magyarországról írott könyvüket. allende asszony átadta kállai gyulának mártírhálált halt férjének fényképét, amelyet a közös harc jegyében dedikált. /bokor/

...-

kk. 66. koszigin - guichard

fl/e bs m o s z k v a , 1973. október 29. /mti/

alekszej koszigin szovjet miniszterelnök hétfőn fogadta a szovjet kormány meghívására a szovjetunióban tartózkodó olivier guichard-t, franciaország idegenforgalmi, középítkezési, lakás- és területfejlesztési miniszterét.

a baráti légkörben lezajlott eszmecsere érintették a szovjet-francia együttműködés kiszélesítésének kérdéseit és más, kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdéseket. /taszsz/

...-

19.58/e

- 52 -

kk 69. békeerők - hétfői összefoglaló

br/um bs m o s z k v a , 1973. október 29.

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

több mint nyolcvan felszólalás hangzott el hétfő délig a békeerők moszkvai világkongresszusának az európai biztonság kérdéseivel foglalkozó munkabizottságában. hétfőn a kongresszus valamennyi munkabizottságában befejeződött az előzetes vita és a választott szerkesztő bizottságok megkezdték a plenáris ülés elé kerülő záróokmányok szövegezését.

a vasárnapi és a hétfői felszólalásokon erőteljesen megmutatkozott leonyid brezsnyev pénteki beszédének hatása. a leszerelési bizottságban különösen élénk visszhangot keltett az szkp kb főtitkárának az a kijelentése, hogy a szovjetunió már 1975-ben kész megkezdni azokat a reális lépéseket, amelyek a fegyveres erők és a fegyverzet csökkentését eredményezik majd. erwin young angol küldött ebben a bizottságban leleplezte azokat a nyugati propaganda-érvéket, amelyek egy állítólagos „szovjet fenyegetésre”, hivatkoznak. „az imperialista körök - mondotta - ezt a koholmányt, mely a hidegháború szülötte, az általuk folytatott fegyverkezési hajszá igazolására használják fel,,.

az indokina bizottságban, ahol jelenleg ugyancsak a záródokumentum-tervezet szövegezése folyik, hétfőre az az általános vélemény alakult ki, hogy vietnam, laosz és kambodzsa népeinek békéje csak az összes szabadságszerető erők egysége, az indokínával kapcsolatos imperialista mesterkedések határozott leleplezése, valamint az indokina népek harcának sokoldalú támogatása útján biztosítható. különösen a kambodzsai helyzet keltett még nyugtalanságot kongresszusi körökben, mivel az onnan érkezett delegátusok hangoztatták, hogy minden jóakaratu embernek követelnie kell a kambodzsai szuverenitás és területi épség elleni agressziós cselekmények haladéktalan beszüntetését. kambodzsa képviselői felszólították a világközvéleményt, hogy tartózkodjék minden olyan cselekménytől, amely a phnom penh-i rendszer hasznára válhat.

hétfőn fejeződött be a vita a „nemzeti felszabadító küzdelem a gyarmatosítás és a fajgyűlölet ellen”, elnevezésű munkabizottságban, ahol száznál is több felszólalás hangzott el. aziz sherif, az iraki nemzeti béke- és szolidaritási tanács főtitkára ebben a bizottságban hangsúlyozta, hogy a nemzetközi helyzetben bekövetkezett pozitív változások az eddiginél kedvezőbb feltételeket teremtenek a nemzeti felszabadító mozgalmak további fejlődéséhez. a bizottság több tagja lelkesen üdvözölte bissau-guinea köztársaság megalakulását, amely például szolgál a többi, felszabadulásukért küzdő afrikai nép számára.

- 53 -

20.00/um 2015

kk. 72. békeerők - hétfői összefoglaló - 2 /lásd: kk. 70./

br/e bs

m o s z k v a , 1973. október 29. /mti/

a négyes számú, közel-keleti bizottságban, amelynek ülését három napon át fokozott érdeklődés kísérte, a vita lezárásáig több konkrét javaslat hangzott el. ezek valószínűleg helyet kapnak a dokumentum-tervezetekben is. egy francia javaslat szerint például a világkongresszus befejezése után nemzetközi aláírásgyűjtési kampányt indítanak a közel-keleti konfliktus igazságos rendezésének támogatására. a bizottság tagjai szinte teljes egyöntetűséggel ítélték el izrael agresszióját, s kifejezték szolidaritásukat az arab népek igazságos küzdelmével. külön hangsúlyozták, hogy mindennemű segítséget biztosítani kell az izraelen belül működő békeszerető erők számára.

krisna menon, a neves indiai közéleti személyiség, aki a közel-keleti bizottság alelnöke, a hétfői, utolsó bizottsági ülésen elhangzott felszólalásában leszögezte, hogy „a közel-keleti konfliktus felszításában az imperialista államok a bűnösök,,. figyelmet keltett menon másik gondolata is, amely szerint „palesztina népe törvényes jogainak helyreállítása nemcsak a közel-keleti probléma megoldásának elengedhetetlen feltétele, hanem a nép házára való jogának elismerése is.,,

a „társadalmi problémák és emberi jogok,, bizottságában a finn kari tapiola részletesen elemezte a tőkésországok munkásszótálya körében tapasztalható migrációs jelenségeket, s szoros összefüggésbe hozta azokat a sokoldalú korporációk nemzetközi munkaerő-kizsákmányolásával.

a nevelésügyi és kulturális bizottságban is több fontos javaslat hangzott el. ezek közül figyelemreméltó az az indítvány, hogy rendezzenek nemzetközi kulturális együttműködési évet. dmitrij kabalevszkij szovjet zeneszerző modern zenei világfesztivál megrendezését javasolta. amerikai küldöttek javasolták, hogy rendezzék meg a modern képzőművészet világkiállítását „a békéért és a népek közötti kölcsönös megértésért,, jelszóval.

a kongresszus kedden folytatja munkáját. reggel kilenctől a bizottságok ismét összeülnek, de most már azzal a céllal, hogy jóváhagyják a szövegező csoportok által kidolgozott záróokmányok végleges változatát. délután a kongresszus munkáját irányító összekötő bizottság ül össze az általános dokumentumok megszövegezése céljából. /bokor/

...-

20.15/e

- 56 -

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kk. 74. asszad rádió- és tv-beszéde

fm/so/e bs

d a m a s z k u s z , 1973. október 29. /afp/

hafez asszad tábornok, szíria köztársasági elnöke, hétfőn este - a rádióban és a tv-ben is közvetített - beszédet intézett a néphez.

„a biztonsági tanácsnak a közel-keleti tüzszünetet sürgető határozata meglepetés volt számunkra -, mondotta bevezetőben. - még a határozat tervezetéről, illetve a biztonsági tanács üléséről sem volt tudomásunk. minderről csak utólag, a rádióból és a hírügynökségi jelentésekből értesültünk. mindez új helyzet elé állított minket, amelyet mérlegelnünk kellett.,,

a szíriai államfő félórás beszédében három alkalommal hangsúlyozta, hogy a biztonsági tanács határozata „ellentétben áll harcunkkal, ellenkezik törekvéseinkkel.,,

elmondotta, hogy szadattal folytatott konzultációi során az egyiptomi elnök „megerősítette: biztosítékokat kapott a szovjet vezetőtől arra vonatkozólag, hogy izrael teljesen kivonja csapatait a megszállt területekről.,,

„a szovjetunió pedig arról biztosított minket - folytatta -, hogy álláspontja azonos a mienkkel és összhangban áll érdekeinkkel.,,

rámutatott, „szíria úgy értelmezte a biztonsági tanács határozatát, hogy az az izraeli csapatok teljes kivonását jelenti az összes megszállt arab területekről.,, „ugy értelmeztük a határozatot - fűzte hozzá -, hogy nem fog csorba esni a palesztin nép jogain. egyedül e népnek lesz joga dönteni majd akkor, ha jövőjéről tárgyalni fognak.,,

az államfő rádió- és tv-beszédében úgy vélekedett, hogy „új korszak kezdődött - a harc korszaka.,, a gondolatmenetet folytatva leszögezte: „tudom, hogy sok állampolgár folytatni akarja a harcot és megérttem őket.,, /mti/

...-

20.25/e *20.45*

- 57 -

kk. 73. kozmosz - 604

is/is/e bs m o s z k v a , 1974. október 29. /mti/

a szovjetunióban hétfőn felbocsátották a kozmosz-604 jelzésű mesterséges holdat.

a szputnyik körpályájának adatai a következők:

a föld felszínétől mért legnagyobb távolsága: 647 km;
a föld felszínétől mért legkisebb távolsága: 627 km; a kozmosz -604 a föld körül egy fordulatot 97,2 perc alatt tesz meg. a pályája síkjának az egyenlítő síkjával bezárt szöge 81,2 fok.

a műhold fedélzetén elhelyezett tudományos berendezések kifogástalanul működnek. a földi számítóközpont folyamatosan végzi a beérkező adatok feldolgozását. /taszz/
-.-

kk. 75. nixon - watergate

kt/e bs w a s h i n g t o n , 1973. október 29.

köves tibor, az mti tudósítója jelenti:

hétfőn a szenátus jogügyi bizottsága megkezdte nyilvános kihallgatását cox különleges államügyész elbocsátásával és a watergate-ügy kivizsgálására létrehozott államügyi hivatal felosztatásával kapcsolatban. cox elbocsátása és ezzel összefüggésben richardson igazságügyminiszter lemondása, illetve ruckelshaus igazságügyminiszterhelyettes leváltása nyomán a képviselőház jogügyi bizottsága a múlt héten hivatalosan megkezdte „előzetes vizsgálatát”, annak elbírálására, hogy van-e alapalkotmányos vádemelési eljárás megindítására nixon elnök ellen.

a szenátus jogügyi bizottsága archibald cox meghallgatásával kezdte meg tanukihallgatását. a meghívott tanuk között van richardson és ruckelshaus is. a kongresszus tulnyomó többségét láthatólag nem elégitette ki nixon elnöknek az a pénteki bejelentése, hogy bork ügyvivő igazságügyminiszter ezen a héten új különleges államügyészt nevez ki a watergate-ügy kivizsgálásának folytatására. a szenátus többsége csatlakozott ahhoz az indítványhoz, amelynek értelmében törvényhozással neveznének ki új államügyészt, akit az elnök nem bocsáthat el.

/folyt.köv./

20.30/e *kl 20.11*

- 58 -

kk. 75. /nixon...folyt./e

a szerkesztőségek tájékoztatására!

az amerikai politikai szinkála minden árnyalatát kifejező mértékadó vélemények csaknem egybehangzóan arra a következtetésre jutnak, hogy nixon elnöknek pénteki sajtóértekezletén nem sikerült megfordítania, vagy akár csak feltartóztatnia a vezetése iránt megnyilvánuló bizalmatlanság dagadó áradatát, amely most már a külpolitika területére is átsapott.

a vasárnapi és a hétfői lapokban megjelent helyzetelemzések szerint a kormányzati tekintély új, a fehér ház történetében eddig precedens nélkül álló mélypontját jelzi az, hogy a./ most először egy „nemzetközi válság”, csúcspontján - félreérthetetlenül belpolitikai megfontolásokra gyanakodva - nyíltan kétségbe vonták az elnök indítékait az amerikai fegyveres erők riadókézsültségbe helyezésével kapcsolatban; b./ a lehető legtapintatosabb formában ugyan, de most először ország-világ előtt kérdést tettek fel az amerikai elnöknek „emocionális egészségi állapotáról”,.

james reston, a new york times elnökhelyettes szerkesztője, aki - elsősorban a kormányzat külpolitikáját méltányolva - mind- eddig a leghatározottabban elutasította a „drasztikus megoldást”, most először erre a következtetésre jut: „nixon elnök, a helyett, hogy meggyőzné a kongresszust és az országot arról, hogy a helyzet magaslatán áll, még legjobb barátait is arra indítja, hogy kétségbe vonják ítélőképességét és eltűnjenek lemondásának vagy vád alá helyezésének eshetőségéről. az ország és a kongresszus igyekszik elkerülni ezt a borzalmas döntést, de a legutóbbi hét bizarr hazai és külföldi eseményei egyre inkább előtérbe állítják egy új kormányzat kérdését.,,

a wall street journal, az amerikai üzleti körök befolyásos szócsove hétfőn „szánalmas, tehetetlen óriás”, című vezércikkében nixon elnök „egyetlen esélyét”, már csupán ellenfeleinek „önmegtartóztatásában”, látja. „nixon elnök - írja a lap - ki van szolgáltatva bírálói könyörületének: az elnök már vajmi keveset tehet kormányzata teljes szétzúzásának megakadályozására, amennyiben ellenfelei maradéktalanul kihasználják az elnök által kezükbe adott előnyöket. csupán abban reménykedhetünk, hogy ellenfelei felismerik: félelmetes hatalmuk, amellyel megsemmisíthetik az elnököt, súlyos felelősséget ró rájuk az ország és a politikai rendszer jövője iránt...

/folyt.köv./
20.37/e

- 59 -

kl 20.11

kk. 75. /nixon...folyt./e

az elnök szármalmas, tehetetlen óriássá vált, s ezért elsősorban csak önmagát okolhatja. védekezése tulságosan merev volt, enged-
ményei sorra megkéstek. a kezdeményezés most már csaknem telje-
sen az elnök ellenfeleinek kezébe ment át. megsemmisíthetik az
elnököt, vagy kiszoríthatják hivatalából. még egy olyan makacs
embernek is, mint amilyen nixon, megvan a törési pontja, ame-
lyen túl kénytelen lesz lemondani, mint ahogyan végülis a magnó-
szalagokat is kénytelen volt kiadni... miután az elnök ennyire
védtelenné vált, az ellenzékre hárul az a felelősség, hogy bizto-
sítsa a nemzetet: bármit is tesznek, azt felelősségtudóan te-
szik.,,

kk.78. olajfegyver

pn/ra bs beirut, brüsszel, 1973. október 29./mti/

a közel-keleti tüszünet kilátásait értékelve beirut
megfigyelők felhívják a figyelmet arra, hogy a izraelnek a
tüszünetet rendszeresen megsértő akciói következtében kia-
lakult fronthehelyzettől függetlenül, az arab országok az olaj-
fegyver bevetésével nyugat-európában felmérhetően nagy
diplomáciai sikert arattak. portugálián kívül tulajdonkép-
pen egyetlen nato- ország sem állt az egyesült államok és iz-
rael mellé. ezenfelül szinte földcsuszamlásszerű változások
játszódtak le afrikában. az afrikai országok egész sora szakí-
totta meg a diplomáciai kapcsolatot izraellel.

az arab világ diplomáciai sikerének katonai következményei,
még ha látszólag kevésbé is befolyásolják a jelenlegi hely-
zetet, hosszabb távon mindenképpen rendkívüli jelentőségűek.
mutatnak rá beirutban./ónódy/

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kk. 77. pentagon

pn/e bs w a s h i n g t o n , 1973. október 29./ap/

a szovjetunió földközi-tengeri jelenléte miatt az egyesült
államok egy repülőgépanyahajót és öt rombolót küld az indiai-
óceánra - jelentette be hétfőn jerry w. friedheim, a pentagon
szóvivője. hozzáfűzte, hogy ,,a hajók elindítására a parancsot
a múlt héten, azokban a napokban adták ki, amikor az egyesült
államok és a szovjetunió között csaknem konfrontációra került
sor,,. /mti/

20.42/e *20.05*

-60-

kk 76. szadat üzenete nixonnak

kt-ju bs w a s h i n g t o n , 1973. október 29.

köves tibor, az mti tudósítója jelenti:

iszmail fahmi egyiptomi ügyvezető külügyminiszter sza-
dat elnöknek nixon elnökhöz intézett üzenetével hétfőn dél-
után washingtonba érkezett. az üzenet tartalmáról egyelőre
nem adtak felvilágosítást. kissinger külügyminiszter kedden
munkaében folytat megbeszélést a 3-4 napig washingtonban
tartozkodó fahmival, feltételezések szerint a közel-keleti
rendezésre vonatkozó bt-határozatok gyakorlati alkalmazásá-
nak problémáiról.

kissinger hétfőn a képviselőház hadügyi bizottságát
tájékoztatta a közel-keleti helyzetről. ezt követően a kü-
lügyminiszter derűlátóan nyilatkozott a tüszünet megszilár-
dulásának kilátásairól. a rendezés felé tett ,, első bátorí-
tó lépésnek,, minősítette az egyiptomi és izraeli tiszték
között vasárnap lezajlott megbeszélést a szuezi csatorna ke-
leti partján álló egyiptomi 3. hadsereg összeköttetési vona-
lairól, amelyeket az izraeli erők a bt által október 22-én
elrendelt tüszünet sorozatos megsértésével vágtek el.
mccloskey külügyi szóvivő ezzel kapcsolatban a külügyminisz-
ter véleményét idézte, amely szerint ,, a tüszünetet nem
lehet az egyiptomi 3. hadsereg elvágására kihasználni,,.
kissinger egyébként derűlátó helyzetmegítélését arra alapozta,
hogy miután ,, a háboru mindkét oldalon rengeteg szenvedéssel
járt, a szembenálló feleknek végre fel kellett ismerniök, hogy
a konfliktusra nincs tisztán katonai megoldás,,. félreért-
hetetlenül izraelnek címezve szavait, hozzátette, ,, minden
érdekelt félnek be kell látnia a háboru kirobbanásához vezető
feltételek lehetetlenségét,,.

a békés rendezést célzó szovjet-amerikai kezdeményezésre
utalva a külügyminiszter kiemelte annak rendkívüli jelentősé-
gét, hogy ,, a térségen kívülálló országok is felismerték kö-
telezettségüket a konfliktusban rejlő veszélyek elhárítására,,.

- 61 -

20.40/ju
21.05

kk. 79. izvesztija - peking és a közel-kelet

ht/mh/e bs

m o s z k v a , 1973. október 29. /mti/

az izvesztija hétfői számában peking politikai és propagandamanővereit elemezve megállapítja, hogy a kínai vezetők közel-keleti politikája objektíve megfelel az agresszor érdekeinek, előnyös azoknak a politikai erőknek, amelyek halogatni szeretnék a konfliktus megoldását, s fenntartani a közel-keleten a veszélyes gyűlékony helyzetet. a kommentár kitér a zsenmin zsipao néhány kijelentésére és a biztonsági tanácsban elfoglalt pekingi álláspontra.

a lap hangsúlyozza: aki a közel-keleti tüzszünet ellen van, az a háboru folytatását akarja, peking ezt teszi és nem csak ezt. az arab népeket harcra bujtogatva, azt szajkózza nekik, hogy az önállóság érdekében mondjanak le a szovjetunió segítségéről és támogatásáról. ennél többet még a tel aviv-i héják sem akarhatnának.

a helyzet elemzése viszont azt mutatja, hogy a folytatódó háboru, amely ugyan az arabok részéről igazságos, nem vezetne el az igazságos békéhez, hanem csak az áldozatok számát növelné. peking álláspontja legalább látszatra igazolható lenne erkölcsileg, ha kína gyakorlatilag segítené az arab népek felszabadító harcát -, írja a moszkvai délutáni lap. - kína azonban inkább csak szavakban hadakozik, és nem csupán az izraeli agresszorokkal. a viadalt szemlélő harmadik szerepében tetszeleg. tény, hogy minden szuverén állam önállóan határozhatja meg politikai álláspontját, de ugyanakkor nekünk is jogunkban áll azt politikailag minősítenünk. ez a pozíció a provokáció és a közel-keleti helyzet nehézségeire való lelkiismeretlen provokáció politikája. és minél nagyobb hangot ad peking ennek a politikának, az értekelés helyessége annál nyilvánvalóbb. /taszsz/

-.-

- 62 -

20.50/e

21.05

kk.80. bugyonnij

is/is/ra bs

m o s z k v a , 1973. október 29. /mti/

leonyid brezsnyev, alekszej koszigin és nykolaaj podgornij állt diszörséget szemjon bugyonnij marsall ravatalánál. bugyonnij pénteken, 91 éves korában hunyt el.

többezer moszkvai indult kora reggeltől kezdve a szakszervezetek házához, hogy bucsut vegyen a híres hadvezértől, a polgárháboru és a nagy hovázó háboru hőseitől.

bugyonnijt magas talapzaton ravatalozták fel. marsalli diszögyenruhát virágok borítják, vörös párnán sorakoznak kitüntetései: három szovjetunió hőse érdemrend, nyolc lenin-rend és mások. mellette marsalli kardja, amellyel különleges bátorságáért és hősiességéért jutalmazták. körös-körül gyászszalaggal bevont, tisztelgő harci zászlók.

szemjon bugyonnijt kedden helyezik a vörös téren a kremt falánál örök nyugalomra. /taszsz/

kk. 81. fulbright-nyilatkozat

ht/so/e bs

b e i r u t , 1973. október 29. /mti/

fulbright szenátor, a daily star című beirut-i lapnak adott nyilatkozatában bírálta az amerikai kormányt, amiért korlátlanul támogatja izraelt. a szenátor kijelentette: a jelek szerint az egyesült államokban egyre többen jönnek rá arra, hogy izrael szélsőséges politikájának támogatása nem felel meg az egyesült államok érdekeinek. a szenátor ezzel összefüggésben utalt az ugynevezett energetikai válság komolyságára.

az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnöke a továbbiakban elmondotta, hogy a közel-keleti válságot a biztonsági tanács 1967. november 22-i határozata alapján kell békésen rendezni. fulbright szerint az amerikai kormányzat a belső cionista nyomás, de főképpen a kongresszusban tapasztalható cionista nyomás hatására szakított a szóbanforgó biztonsági tanácsi határozat aktív támogatásával, bár 1967 novemberében az egyesült államok képviselője is a határozat mellett szavazott.

/folyt.köv./
21.05/e

- 63 -

o

kk. 81./fulbright...folyt./e

az interjú során a szenátor többször visszatért a cionista és az izraelbarát lobby kérdésére, s ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy ez a lobby káros politikát folytat, gátolja a közel-keleti politikai rendezést. hozzáfűzte: a cionisták a tömeg-tájékoztatási eszközök felhasználásával rendkívül befolyásolják az amerikai társadalmat. /taszsz/

kk. 82. amerikai hadihajók - taszsz

pn/e bs w a s h i n g t o n , 1973. október 29. /taszsz/

az amerikai hadügyminisztérium képviselője hétfőn washingtonban bejelentette, hogy a pentagon egy hadihajórajt indított az indiai-óceánnak a közel-kelettel érintkező térségébe. a hadihajóraj a „hancock”, nevű repülőgépanyahajóból és öt rombolóból áll. /mti/

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kk. 83. izrael - hadifogolycsere

fp/uj/e bs t e l a v i v , 1973. október 29. /reuter/

kedden rendkívüli ülést tart az izraeli parlament, amelyen - tel avivból érkezett jelentések szerint - a még megoldatlan fogolycsere kérdést tárgyalják majd/meg.

mint a reuter tudósítója hétfő este jelentette, a kormány változatlanul a közvélemény, a sajtó és az ellenzék kérdéseinek keresztüztüében áll amiatt a döntés miatt, hogy hozzájárult az izraeli gyűrűben lévő 3. egyiptomi hadsereg ételmiszerrel és gyógyszerrel való ellátásához, anélkül, hogy megállapodás született volna az izrael által a megbékélés egyik fő feltételül szabott fogolycsere kérdésében.

a jelek szerint a parlament keddi ülését készítette elő samuel ejal izraeli vezérőrnagy hétfői sajtónyilatkozata, amelyben felszólította a hadviselő feleket, hajtsák végre az izraeli fogságban lévő mintegy 7 000 egyiptomi és az egyiptomi fogságban lévő körülbelül 350-450 izraeli hadifogoly cseréjét. /izrael eddig már eljuttatott a nemzetközi vöröskereszthez egy 1 600 nevet tartalmazó hadifogoly-listát, egyiptom ugyanakkor mindössze 40 izraeli hadifogolyról beszélt hivatalosan./

/folyt.köv./

21.12/e

- 64 -

21.35

kk. 83. /izrael...folyt./e

mint a reuter írja, az a tény, hogy szíria még nem nyújtott be hadifogoly listát a nemzetközi vöröskeresztnak és a kairóból küldött névsor is csak 40 nevet tartalmaz, felbőszítette az izraeli vezetőket és ennek volt következménye, hogy tel aviv meggátolta a sebesült egyiptomi hadifoglyok hazaszállítását.

nem elégedettek tel aviv-ban az egyesült államok közel-keleti politikájával sem. haim herzog, az izraeli televízió hírmagyarázója hétfőn nyíltan bejelentette: az egyesült államoknak tudomásul kell vennie, hogy van egy olyan határ, ameddig izrael még elmehet a tüzszünet kedvéért, „az egyesült államok kormányának meg kell értenie, hogy izraelben demokrácia van. nem várjuk el, hogy oroszország megértse mit is jelent ez, az amerikaiaknak azonban tudatában kell lenniük, hogy a kormány a közvéleménytől függ, -, jelentette ki herzog. /mti/

kk. 84. ensz - magyar felszólalás

fm/so/e bs n e w y o r k , 1973. október 29./mti/

az ensz-közgyűlés 28. ülészaka hétfőn este megkezdte a „bissau-guinea köztársaság egyes körzetei törvényellenes fegyveres portugál megszállása és a köztársaság polgárai elleni agresszió”, című napirendi pont vitáját.

a vitában felszólalt hollai imre külügyminiszterhelyettes, a magyar ensz-delegáció vezetője is.

az új afrikai állam létrejötte - mondotta -, annak a hősi-es küzdelemnek a kifejezője, amelyet bissau-guinea népe az elmúlt 17 év alatt folytatott a portugál gyarmatosítók és szövetségeseik ellen. az ensz erkölcsi kötelessége, hogy elősegítse bissau-guinea belső és nemzetközi helyzetének megszilárdítását.

sürgős és hathatós intézkedéseket kell tennie annak érdekében, hogy a portugál gyarmatosítók haladéktalanul szüntessék meg támadó cselekményeiket bissau-guinea köztársaság ellen -, hangsúlyozta a magyar külügyminiszterhelyettes. /vértés éva/

21.15/e

21.35

- 65 -

kk. 85. usa - nyugat-európa

fm/so/e bs w a s h i n g t o n , 1973. október 29. /mti/

a washingtoni fehér ház hétfőn szóvivője útján közölte: a nyugat-európa irányában követett alapvető amerikai politikában semmi változás nincs és nixon tervezett nyugat-európai látogatásáról tovább folynak a tárgyalások az egyesült államok szövetségeseivel.

gerald warren, a fehér ház szóvivője, mindemellett hozzáfűzte, hogy az amerikai elnök nyugat-európai körutazásának időrendi terve „messzemenően függ a folyamatban lévő konzultációk és tárgyalások haladásától”, „ugyanakkor megerősítette, hogy az elnöknek „változatlanul az a szándéka, hogy ellátogat európa-ba,,.

újságírók kérdéseket tettek fel a szóvivőnek az egyesült államok és európai nato-partnerei viszonyának éleződésével kapcsolatban. megkérdezték tőle, hogy vajon washington konzultált-e európai szövetségeseivel, mielőtt az egyesült államok a közkeleti fejleményekkel összefüggésben világszerte riadókészültségbe helyezte fegyveres erőit. a szóvivő „az elnöki konzultációkról, „nem volt hajlandó nyilatkozni, de azt erősítette, hogy „a külügyminisztérium valóban tárgyalt...,, /ap/

kk. 86. két hír a közel-keletről

fp/e bs

1973. október 29. /mti/

b a g d a d

irak úgy döntött, hogy visszavonja csapatait a szíriai frontról -, jelentette be hétfőn este a bagdadi rádió. /afp/

t e l a v i v

hétfőn rövid látogatásra tel aviv-ba utazott ensio silas-vuo vezérőrnagy, az ensz közel-keleti rendfenntartó erőinek főparancsnoka. a vezérőrnagy dajan hadügyminiszter kérésére kereste fel izraelt, ahol - az afp hírügynökség jelentése szerint - dajannal a tüzszünettel összefüggő kérdéseket tárgyalt meg. /afp/

21.25/e 21.35. Ml

- 66 -

kk. 87. rövid hírek

pzs/uj/e bs

1973. október 29. /mti/

a n k a r a : évforduló

hétfőn kemal atatürknek, a török köztársaság alapítójának ankarai mauzoleumánál rendezett gyászünnepséggel megkezdődött a köztársaság fennállása 50. évfordulójáról megemlékező ünnepségek sorozata. /reuter/

b o n n : eppler

erhard eppler nyugatnémet gazdasági együttműködési miniszter az indiai kormány meghívására november 10-én indiába utazik. a miniszter, aki nyolc napot tölt az ázsiai országban, előrelátólag felkeresi uj delhit, calcuttát és madrast. /dpa/

b e r l i n : dolanc

a német szocialista egységpárt központi bizottságának meghívására hétfőn berlinbe érkezett sztane dolanc, a jugoszláv kommunisták szövetsége elnöksége végrehajtó irodájának titkára. a dolanc vezette jugoszláv delegáció nyomban megkezdte megbeszéléseit a nszep delegációjával, amelynek vezetője paul vermer, a nszep kb politikai bizottságának tagja. a két delegáció kölcsönösen tájékoztatja egymást pártjaik munkájáról és megvitatják a két párt kapcsolatainak továbbfejlesztését. /adm/

m o s z k v a : nszep küldöttség

a szovjetunió kommunista pártja központi bizottságának meghívására gerhardt grünebergnek, a német szocialista egységpárt politikai bizottsága tagjának, a kb titkárának vezetésével ndk pártdelegáció érkezett hétfőn moszkvába. a német vendégek az szkp 24. kongresszusán hozott mezőgazdasági határozatok végrehajtását tanulmányozzák és vendéglátóikkal megvitatják a két párt mezőgazdasági-, gazdasági- és tudományos-műszaki együttműködésének kérdéseit. /adm/

b a r c e l o n a : illegális kongresszus

a spanyol politikai rendőrség hétfőn barcelonában letartóztatta a katalán ellenzékiek és értelmiségiek illegális kongresszusának 96 résztvevőjét; a franco-rendszerrel szemben állók demokratikus csúcsszervezetének tagjait. mozgalmuk a sztrájkjogért, általános politikai amnesztiáért és az 1932-es katalán autonómia helyreállításáért küzd. /dpa, upi/

/folyt.köv./
21.40/e

- 67 -

21.50 Ml

kk. 87. /rövid...folyt./e

r ó m a : nenni

a 82 éves pieter nenni választották ismét egyhanguan az olasz szocialista párt elnökevé hétfőn, a párt központi bizottságának ülésén. /afp/

b e r l i n : iraki küldöttség

aziz mohamednek, az iraki kommunista párt kb első titkárának vezetésével berlinben tartózkodó küldöttség hétfőn megkezdte tárgyalásait az nszop kb küldöttségével, melyet hermann axen, az nszop kb titkára, a pb tagja vezet. az iraki delegáció az nszop kb meghívására érkezett az ndk-ba. /adn/

t e h e r á n : vöröskereszt

száztizennyhárom ország képviselőjének részvételével hétfőn teheránban megkezdte munkáját a nemzetközi vöröskereszt 22. konferenciája. a küldöttek bizottságokban és munkacsoportokban vitatják meg a napirend pontjait, s munkájuk eredményét a november 8-án kezdődő közgyűlés elé terjesztik. /adn/

n a i r o b i : uganda

az ugandai kormány hétfőn kiutasította az országból az egyesült államok kampaloi nagykövetségének őrséget ellátó amerikai tengerészgyalogosokat, felforgató tevékenységgel vádolva őket. /ap/

v a r s ó : olszowski

stefan olszowski lengyel külügyminiszter november 8-án és 9-én az olasz kormány meghívására hivatalos látogatást tesz rómban -, jelentették be varsóban. /mti/

m o s z k v a : fogadás

rapai gyula, hazánk moszkvai nagykövete hétfőn fogadást adott abból az alkalomból, hogy a szovjet tudományos akadémia kutató intézeteiben egy-kétéves munkavállaláson résztvevő magyar tudósok elbucsztak szovjet kollegáiktól. a nagykövet köszönetet mondott a szovjet intézetek vezetőinek a magyar tudósok kutatómunkájához nyújtott értékes segítségért. /mti/

21.45/e

Al 21.10

- 68 -

kk. 87. /rövid...2.folyt./e

t e h e r á n : maurer

ion gheorghe maurer, románia miniszterelnöke az iráni kormány meghívására hétfőn ötnapos hivatalos látogatásra teheránba érkezett. maurer tárgyalásokat folytat vendéglátóival a két ország közötti gazdasági együttműködés kiszélesítésének kérdéseiről, többek között a kőolajipar, a mezőgazdaság és a kereskedelem területén. /taszaz/

v a r s ó : glierek

edward glierek, a Lemp kb első titkára hétfőn a felszülézi sosnowiecbe látogatott. résztvett a „sosnowiec, szénbánya pártaktiva ülésén, s beszédet mondott. /mti/

...-

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kk. 88. szovjetunió - usa

fm/mh/e bs w a s h i n g t o n , 1973. október 29./afp,ap/

a nixon-kormány hétfőn felkérte a kongresszust: egyelőre függesse fel annak tanulmányozását, hogy megadják-e a legnagyobb kedvezmény elvét a szovjetunióknak.

peter flanigan, a fehér ház nemzetközi gazdaságpolitikai tanácsának igazgatója a szenátus egyik albizottságában „ideiglenes jellegűnek”, minősítette ezt az álláspontot, amely - mint mondotta - meg fog változni, mihamarabb sikerül kielégítő közkeletű békerendezést találni. akkor majd folytatják a szovjetunióval való kereskedelem liberalizálásának tanulmányozását -, hangsúlyozta.

flanigan egyidejűleg sürgette, ha majd eljön az ideje annak, hogy megvitassák a legnagyobb kedvezmény elvének biztosítását a szovjetunió számára, akkor a kongresszus ezt a kérdést ne kapcsolja össze a szovjet zsidók kivándorlásának problémájával. /mti/

...-

21.48/e 21.10 Al

- 69 -

kk. 89. hatem - mena

fp/e bs

k a i r ó , 1973. október 29. /mti/

abdel kader hatem egyiptomi miniszterelnökhelyettes hétfőn kairóban fogadta a közel-keleti tüzszünet ellenőrzésére érkezett ensz-haderők képviselőit. a találkozón az ensz-megfigyelőknek a szuezi-csatorna nyugati partjára történt megérkezése után kialakult helyzetet vitatták meg.

a mena egyiptomi hírlügynökség egyébként hétfőn este illetékes egyiptomi körökből az alábbi helyzetjelentést kapta:

„a szuezi-csatorna keleti partjának déli szektorában lévő 3. egyiptomi hadsereg szilárdan tartja állásait, és a hadsereghez érkezik az utánpótlás. a csapatok harci morálja magas és teljes riadókészültségben várják az ellenség esetleges csapatmozdulatait.

a 3. hadsereg bátran harcolt az október 22. tüzszünet es-téjén és később, amikor az ellenség megszegte azt.

szuez városa bátran ellenállt az ellenség minden támadási kísérletének - amelyet izrael a tüzszünet létrejöttét követően hajtott végre -, súlyos veszteségeket okozva az ellenség páncélosainak, és visszavonulásra kényszerítette azt a város közeléből. szombatig az ellenség olyan hamis jelentéseket közölt, amelyek szerint szuezt bevették, vasárnap azonban beismerték: a város az egyiptomiak kezén van.,, /mena/

kk. 90. diplomáciai kapcsolatok megszakítása izraellel

pn/e bs

libreville, monrovia, 1973. október 29. /mti/

hétfőn gabon és sierra leone is megszakította a diplomáciai kapcsolatokat izraellel. mindkét ország kormánya azzal indokolta döntését, hogy izrael területrelő agressziós politikát folytat az arab országokkal szemben és mindezt nem volt hajlandó teljesíteni a biztonsági tanács 1967-es 242. számú határozatát, amely elrendeli az összes megszállt arab területek kiürítését és a palesztinai nép jogainak helyreállítását.

1972. márciusa óta összesen 25 afrikai állam szakította meg diplomáciai kapcsolatait izraellel. /adn, taszsz, afp/

21.52/e

- 70 -

Al 22.00

kk. 91. külpolitikai híreink jegyzéke zárásig

bs/e

1973. október 29. /mti/

45. békekongresszus - zagorszki találkozó
46. izrael elszigetelődése - taszsz
47. haderőcsökkentési konferencia
48. amerika - portugália
49. olasz egységek az ensz-haderőkben
50. angol nukleáris leszerelés
51. külügyi bizottság
52. leone belgiumban
53. berlinguer
54. közel-kelet - tüzszünet - ensz-haderők
55. jablonski - husák
56. nszk - usa - 2
57. bahr londonban
58. közel-kelet - vegyes
59. magyar vöröskereszt
60. nato - egyesült államok
61. hollandia - olaj
62. a nato válsága - anglia
63. hírek kubából
64. haderőcsökkentés - előzetes
65. kállai gyula meghívta hortensia allendét
66. kozigin - guichard
67. kieg. kk 4-hez
68. stoessel
69. békeerők - hétfői összefoglaló
70. békeerők - magyar vonatkozású események
71. bahr londonban - 2.
72. békeerők - hétfői összefoglaló - 2.
73. kozmosz-604
74. asszad rádió-és tv beszéde /szerk.táj./
75. nixon-watergate
76. szadat üzenete nixonnal
77. pentagon
78. olajfegyver
79. izvesztyija - peking és a közel-kelet
80. bugyonnyij
81. fulbright nyilatkozat
82. amerikai hadihajók - taszsz
83. izrael - hadifogolycsere /szerk.táj./
84. ensz - magyar felszólalás
85. usa - nyugat-európa
86. két hír a közel-keletről /folyt.köv./

22.20/e

Al 22.25

- 70 -

kk. 91. /híregyzék...folyt./e

87. rövid hírek
ankara: évforduló
bonn: eppler
berlin: dolanc
moszkva: nszep küldöttség
barcelona: illegális kongresszus
róma: nenni
berlin: iraki küldöttség
teherán: vöröskereszt
nairobi: uganda
varsó: olszowski
moszkva: fogadás
teherán: maurer
varsó: glerok
88. szovjetunió - usa /szerk.táj./
89. hatem - ména
90. diplomáciai kapcsolatok megszakítása izraellel
91. híregyzék

- v é g e -

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: Lehel miklós
szerkesztették: németh gyula
sebestyén tibor
barabás miklós

22.23/e 22.25 H - 72 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i k ü l f ö l d i h í r e k

1973. október 30.

kk. 1. v á r h a t ó

by/ok ng

1973. október 30.

M O S Z K V A:

világkongresszus
hailé szelasszié befejezi látogatását és este
belgrádba utazik

B É C S:

haderőcsökkentési konferencia

G E N F:

salt-ülés

T O K I Ó:

whitlam látogatása

U L A N B A T O R:

todor zsvikov látogatása kezdődik

L O N D O N:

parlamentari ülészak. trónbeszéd
egon b₉hr befejezi tárgyalásait és hazautazik

P R Á G A:

jablonski elnök látogatása

W A S H I N G T O N:

kissinger-fahmi találkozó

/folyt.köv./

- 1 -

7.00/ok

Fi 8.00